

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5:50
na mesec	1:90

Izreja vsak dan sveder izvzemati modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6:50
na mesec	2:30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Nova ogrska vlada.

Ladislav pl. Lukacs je imenovan za ogrskega ministrskega predsednika. V kabinetu grofa Khuena je bil finančni minister. Ker je samo civilni poročeni in še z Zidino, je dunajski kardinal - nadškof se pred kratkim in nekako slovesno ugovarjal, da bi dobil ta mož vaje v roke, toda krona se za ugovore oblastnega cerkvenega kneza ni nič zmenila.

Lukacs je hitro sestavil svoje ministrstvo. Prevel je vse člane Khuenovega kabineta, samo finančni minister je nov. Lukacs sam je prevzel poleg predsedstva tudi notranja dela.

Naloga Lukacseva je, da izvede sporazumno z večino in z opozicijo volilno reformo in da spravi potem novi brambni zakon pod streho. Lukacs je dal javno razglasiti, da ima že izdelan načrt volilne reforme in sicer tak načrt, da bodo z njim lahko zadovoljne vse stranke in da bo z njim zagotovljena madžarska nadvlada na Ogrskem.

Znano je, da je krona že pred leti v svečani obliki obljubila splošno in enako volilno pravico. A do ureditve te obljube je pot še dolga. Madžarska oligarhija nasprotuje sploh vsakemu razširjenju volilne pravice, o splošni in enaki volilni pravici pa že celo neče nič slišati, ker se zaveda, da bi naredila konec njemu brutalnemu in izkoriščevalnemu gospodarstvu na Ogrskem.

Mogoče je, da se posreči Lukacu zediniti madžarske stranke na kako volilno reformo, ki bo razširila volilno pravico, a že to ni posebno verjetno, celo je pa izključeno, da bi obveljalo čisto načelo splošne in enake volilne pravice.

Izrečno pa je Lukacs povedal v naprej, da bo napraviti volilno reformo, ki bo v narodnostnem oziru zagotovila Madžarom popolno gospodarstvo na Ogrskem, kar pomeni, da bo volilna reforma imela tendenco, vzdržati Slovence in Rumune na Ogrskem v sedanji politični in nacionalni sužnosti.

Madžarske stranke so vsaj navidezno sprejele Lukacsevo ministrstvo dosti prijazno. Nobena se mu ne ustavlja, nobena mu osebno in principijelno ne nasprotuje. A zna biti, da je ta mir le umeten in da nastane kmalu zopet vihar. Nihče ne

verjame, da bi madžarski grofje, ki so možu svoje krvi, grofu Khuenu, zabranjevali dve leti volilno reformo, kar odnehali na ljubav Lukacu, ki ga niso nikdar smatrali za svojega in ki mu niso nikdar prav zaupali.

Lukacsevo ministrstvo je ministrstvo volilne reforme. V znamenju volilne reforme je stopilo na dan in že v najkrajšem času se bo pokazalo, po kakih načelih poskusi rešiti volilno preobnovo in če je kaj upanja, da jo sploh reši. So ljudje, ki nimajo nič vere in zastopajo mnenje, da bo končno tudi Lukacsevo ministrstvo samo epizoda v dolgoletnem boju za premaganje madžarske oligarhije in volilno reformo na demokratični podlagi.

Naša kri.

Vojaški strokovni list »Vedette« je na podlagi uradnih podatkov priobčil zanimiv statističen članek o zdravstvenih razmerah v armadi. Navadno velja v armadi načelo, da se nič ne ozirajo na narodnostne razmere, a pri studiranju zdravstvenih razmer in kar je z njimi v zvezi so to načelo opustili. Brez dvoma so hoteli dognati kako vrednost in ceno ima človeški material, ki ga dajo posamične narodnosti armadi.

Rezultat te preiskave je, da piše »Vedette«: Die Slovenen haben den geringsten durchschnittlichen täglichen Krankenstand, den kleinsten Verlust an Diensttagen und die geringste Zahl der auf jeden Mann des Gesamtarmeenstandes entfallenden Krankentage. To se pravi, da so med vsemi vojniki monarhije Sloveni najbolj krepki in zdravi; povprek je pri slovenskih polkih na dan najmanj mož bolnih, bolni so najmanj časa, tako da izgube najmanj službenih dni, in pride nanje najmanj dni bolezn.

Z drugimi besedami povedano: slovenski vojniki so v zdravstvenem oziru najdragocenejši človeški material, kar ga premore avstrijsko ogrska armada.

Ta uspeh uradnega studiranja zdravstvenih razmer v armadi je za nas Slovence gotovo laskav in navdaja lahko z zadovoljstvom. V njem tiči dokaz, da je o času občne degeneracije, ko se slišijo pri rekrutiranju leto za leto bridkeje pritožbe o rapidnem fizičnem propadanju mo-

ške mladine, slovenski narod še vedno vzlic alkoholu tako krepak in zdrav, da mu gre prvenstvo med avstrijsko - ogrskim vojaštvom. V fizičnem oziru je življenska moč Slovencev torej taka, da nam ni treba s pesimističnimi vzdihljaji gledati v prihodnost.

Želeti bi pa bilo, da se država ne omeji samo na teoretično spoznanje zanjo samo velevažne resnice, marveč da izvaja naravne konsekvence iz tega spoznanja. Država ima največji interes na tem, da ta dragoceni človeški material, ki ga zanj reprezentira slovenski narod, ohrani in neguje ter mu vstvari vse pogoje, da bo ostal tako zdrav in krepak, kakor je danes. Dodaž država te svoje dolžnosti niti v najskromnejši meri ni izpolnjevala; v gmohtnem in v duševnem oziru je slovenski narod vedno zapostavljala in zanemarjala. Naša kri je za državo največje vrednosti — naj pazi, da si jo ohrani!

Interpelacija

poslanca dr. Vladimira Ravniharja in tovarišev na Njega ekscelenco ministrskega predsednika.

V zadnjih letih so se izpremenile jezikovne razmere pri obstoječih sodiščih v slovenskih krajih Korškega, Štajerskega in Kranjskega na tak način, da ne govorimo brez upravičenosti o germanizaciji, ki jo neguje justično ministrstvo. Te razmere so prišle ponovno v poslanski zbornici, deloma pri razpravah, deloma v interpelacijah na razgovor. Navajali so se tudi posamezni slučaj, ter je bilo na podlagi njih dokazano, da se vidi, kakor da hočejo gotovi sodniki nemške narodnosti kljub obstoječim predpisom in kljub v členu XIX. drž. osn. zakona zagotovljeni enakopravnosti slovenskega jezika v uradu in javnem življenju, pa tudi kljub dosedanjim navadi s silo izpodrinuti slovenski jezik iz sodne dvorane. Žal na njega ekscelenco gospoda justičnega ministra naslovljeni apel ni našel odmeva. Njega ekscelenca g. justični minister ni samo molčal nasproti poslancem, ki so prednašali one konkretne slučaje, molčal je tudi nasproti sodnikom, ki so zagrešili s svojim odporom proti rabi slovenskega jezika pri sodiščih

očitno kršitev pravice in postave, dasiravno je po obstoječi judikaturi stvar justične uprave, da uredi jezikovne razmere pri sodiščih in da kaznuje in sanira vsako protipostavnost, ki se izvrši v tem oziru.

Vsled tega se zdi podpisanim interpelantom potrebno nasloviti: Vašo ekscelenco kot šefa obstoječe vlade sledečo interpelacijo, ki se bavi z značilnim slučajem protipostavnosti.

Pri c. kr. deželni sodišču v Celovcu se je vršila 29. marca 1912 glavna obravnava o privatni tožbi Frana Safrana, zasebnika iz Plešerk, pošta Hodiše proti Mariji Robas iz Plešerk. (Posl. št. U VI 315/12.)

Obtožena Marija Robas, ki jo je zastopal slovenski odvetnik v Celovcu dr. Müller, oziroma njegov koncipijent dr. Tone Gosak na podlagi v slovenskem jeziku izdanega pooblastila je starka, slovenske narodnosti in ne razume niti besede nemškega.

Priče Jakob in Magdalena Robas, Jakob Jager, J. Einspieler, vsi sinovi, ozir. hčere posestnikov niso zmorni nemškega jezika.

Privatni obtožitelj Fran Safran zna nemško le skrajno pomanjkljivo. Obtoženka se je zagovarjala v slovenskem jeziku, ki ga edino obvlada in tudi vse priče so izpovedale v slovenskem jeziku.

Ko pa je začel govoriti zastopnik obtoženke koncem obravnave svoj zagovorniški govor, ter je hotel govoriti tudi v slovenskem jeziku, mu je to zabranil sodnik dr. Klemenčič z motivacijo, da zastopnik obtožitelja koncipijent dr. Metniza v Celovcu ne razume slovenskega.

Res pa je, da je razumel ta koncipijent v slovenskem jeziku z oženo in pričami obravnavajočega sodnika popolnoma dobro, samo ob sebi umevno pa izjavil, da ne more slediti plaidoyerju v novoslovenskem jeziku, ki je vendar obsegal samo znane stvari, ki so se omenjale v razpravi.

Zagovornikova zahteva, da sme govoriti v jeziku, ki ga obtoženka edino razume, je bila odbita vsled sklepa, ki ga je zagovornik izval.

Obenem pa je dobil zagovornik, ki je čuval pravice svojih klientov od sodnika ukor.

Vsa dosedanja praksa je stala na stališču, ki je je zavzemal zagovornik v zgoraj omenjenem slučaju: Če

je bil obtoženec zmožen samo slovenskega jezika, je bilo dovoljeno njegovemu zagovorniku brez ozira na nasprotno stranko, da se poslužuje izključno slovenskega jezika.

To prakso lahko potrdi gg. dr. J. Brejc in dr. Fr. Müller, odvetnika v Celovcu, dr. J. Frlan, dr. I. C. Oblak in dr. J. Žirovnik, odvetniki v Ljubljani.

Toda tudi te zakonite določbe stoji brezpogojno na strani gori imenovanega g. zagovornika. Tozadevno opozarjamo na odloke justičnega ministrstva z dne 15. marca 1892 št. 865, z dne 5. septembra 1867 št. 8636, na uredbi justičnega ministrstva z dne 14. aprila 1882 št. 20.513/1881 in z dne 24. novembra 1895 št. 20.486, da ne govorimo o že omenjenem členu XIX. drž. osn. zakona.

Tudi je tako pravično in govori za to tudi naravna razsodnost. Obtoženec je glavna oseba v kazenskem procesu. Če tožitelj v krajih, kjer govorijo več jezikov, ne razume jezika obtoženca, oziroma ga razumeti ne mara, naj si na svoje stroške najame tolmača.

Z ozirom na ravno povedano si dovolijo podpisani vlijudno vprašati:

1. Ali si hoče dati Vaša ekscelenca poročati o zgoraj navedem slučaju?
2. Ali hoče nadalje Vaša ekscelenca ukreniti potrebno, da se podobni slučajji ne ponove?

Dr. Vladimir Ravnihar, dr. Kramar, dr. Pacak, dr. Fiedler, Cech, dr. Franta, dr. Ryba, dr. Gregorin, Mandić, Funk, Lukawský, Hraský, dr. Schubert, Mastálka, Neuman, Kratochvil, Vodnansky, dr. Koerner, dr. Tobolka.

Italijansko - turška vojna.

Dardanele in Bospor.

Dunaj, 21. aprila.

Kakor poroča ekspozitura avstrijskega trgovskega muzeja v Carigradu, najbrže trgovske ladje še kakih 10 dni ne bodo mogle skozi Dardanele, ker je v morski ožiri vse polno plavajočih min.

Carigrad, 21. aprila.

Angleška stacijska ladja v Galacu je dobila dovoljenje, da prepluje Bosporus. Kakor se zatrjuje, je pri-

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Prvi del.

(Dalje.)

Vrata so se odprla in mladi dami sta se prikazali; spremljal ju je hotelski poslovodja; zagnjeni sta bili in zastrti, tihi, s tistim dražestno talinstvenim vedenjem, kakor ga imajo po takih lokalih, koder si je človek lahko v svesti vsakovrstne revščine in kdo ve kakih nastopov.

Ko je Duroy pozdravil gospo Forestier, ga je ostela, da se ni več pri njih oglašil; nato je dejala nasmevom, namignivši proti svoji prijateljici: »Pa kaj, gospa de Marelle vam je ljubša od mene, zanjo imate pač časa.«

Potem so razposedli, in ko je poslovodja pomolil Forestierju vinsko karto, je zaklicala gospa de Marelle: »Dajte gospodoma, kar izvolite; nama pa šampanjca v ledu, najboljšega, pa sladkega, veste, ničesar drugega.« — In ko je bil mož iz sobe, je naznanila s prskajočim smehom: »No-

čaj se ga hočem naleziti, ženitnino bom obhajali, pravo ženitnino.«

Forestier kakor da je ni razumel, in je vprašal: »Ali vam to nič ne de, če bi se to okno zaprlo? Prsi mi nagajajo že nekaj dni.«

»Ne, ne, prav nič.«

Šel je torej in zaprl oknico, ki je bila ostala priprta, ter se je vrnil na svoj sedež z razjašnjenim, pomirjenim obrazom.

Njegova žena ni govorila nič, bila je videti zamišljena; oči, povešene na mizo, je upirala v kozarce in se je smehljala s tistim nedoločnim nasmevom, ki se ti je zdelo, kot bi vedno obetala, a nikoli ne izpolnil.

Ostenske ostrige so prišle na mizo, majhne in tolste, podobne majhnim uhljem, zaprtim v školjke; topile so se na jeziku, kakor slani bonboni.

Potem, po juhi, je bila servirana postrv, rožnata, kakor dekliška polt; in gostje so se začeli razgovarjati.

Najprej so reševali govorico, ki se je raznesla po Parizu o odlični dami, ki jo je zasačil prijatelj njenega moža, ko je supirala v oddeljeni sobi z nekim tujim princem.

Forestier se je tej zgodbi močno smejal; dami sta se izrazili, da je indiskretni čebljač navaden nesramnež in šleva. Duroy jima je pritegnil in je poudarilo izjavil, da ima v takih slučajih mož, pa bodi si že krivec, zapnik ali samo priča, dolžnost, mol-

čati kot grob. Pristavil je še: »Koliko očarljivosti bi bilo v življenju, ko bi se smeli zanesti na brezpogojno molčljivost tega in onega. Ženske združujejo pogostoma, prav pogostoma, rekel bi vedno, bojazen, da ne pride skrivnosti na dan.«

Potem je nasmevom pripomnil: »No, ali ni res tako?«

»Koliko jih je, ki bi se udele hipni sili, nenadni in burni kaprici ene ure, svojemu ljubavnemu snu, ko bi se ne bala, da bodo morale poplačati kratko in minljivo blaženost z nepopravljivim škandalom in z bridkimi solzami!«

Govoril je s prepričevalnim uverjenjem, kot da brani pred sodiščem kako zadovo, svojo zadovo, kot bi hotel reči: »Z menoj pa se ni bati take nevarnosti; poskusite, pa boste videli.«

Ženski ste ga obe gledali, mu pritrjevali s pogledom, govoril jima je povšeči, in s svojim prijateljskim molkom sta pričali, da se niti, Parizank, neupogljiva morala ne bi nič kaj dolgo protivila, ko bi le za trdno vedeli, da se tajnost ne razglasi.

In Forestier, ki je, eno nogo podvito, malone ležal na kanapeju, in imel servijeto zataknilo za telovnik, da si ne bi okopal fraka, je posegel v pogovor in je izjavil s prepričanim smehom skeptika: »E, bogami, da, marsikaj bi si privoščile, da jim je molk zagotovljen. Presneta zadeva! Ubogi možje!«

In začeli so govoriti o ljubezni. Duroy ji ni priznal večnosti, pač pa je po njegovem lahko trajna, kadar ustvari dušno zvezo, nežno prijateljstvo, zapuščanje! Čutna združitev da je samo potrdilo in pečat srčne združitve. Ogorčeval pa se je nad mučnim ljubosumjem, nad dramami in prizori, nad bedo, ki spremljajo skoraj vedno prelome.

Ko je umolknil, je gospa de Marelle zavzdihnila: »Res, edina dobrina v človeškem življenju, in le prečesto si jo pokvarimo z nemogočimi zahtevami.«

Gospa Forestier, ki se je igrala z nožem, je pripomnila: »Da . . . da . . ., lepo je biti ljubljenu . . .«

In bilo je videti, kot bi razpredala naprej svoje misli, kot bi sanjala o rečeh, ki se jih ne upa izreči.

In ker naslednje jedi še ni bilo na mizo, so pili požirkoma šampanjec ter ščipali in hrustali skorjo od okroglih žemljic. In misel na ljubezen jih je polagoma osvajala, jim po malem opajala duše, kakor jim je čisto vino, po kapljah po grlu tekoče, ugrevalo kri in mamilo duh.

Sedaj so dobili jagnjetino, mehka, slastna reberca, na gosti, tenki plasti špargljevih vrščikov.

»Strela, ali je to dobro!« je vzkliknil Forestier. In jedli so počasi, s slastjo uživaje fino meso in sočno sočivo, kakor prav posebno slastičico.

Duroy je povzel besedo: »Kadar jaz ljubim žensko, mi izgine ves svet okoli nje.«

To je izrekel z uverjenjem, zakaj ob vdobnem uživanju za polno mizo se je navduševal z mislijo na tisto ljubezensko naslodo.

Gospa Forestier se je držala, kakor da je to preslišala, in je zamrmrala: »Ni je sreče, ki bi se dala primerjati prvemu stisku rok, kadar vpraša ona: »Ali me ljubiš?« in odgovori on: »Ljubim te.«

Gospa de Marelle, ki je zvrnila pravkar novo čašo šampanjca, je dejala, polagaje kozarec na mizo: »Jaz nisem tako platonična.«

Vsi so se začeli z iskrimi očmi muzati, pritrjuje tem besedam.

Forestier se je stegnil po kanapeju, razprl roke, se naslonil z njimi na blazine, potem pa z resnobnim priglasom: »Ta prostodušnost vam je v čast in sprčuje, da ste praktična ženska. Ampak, ali bi vas smel vprašati, kakšno je mnenje gospoda de Marelle?«

Počasi je dvigala pleča, z brezkončnim, dolgotrajnim prezirom; potem pa jasno in razločno: »Gospod de Marelle se vzdržuje v tej stvari vsake misli. Kakor se . . . kakor se sploh vzdržuje.«

In pomenek se je spustil od vzvišenih teorij o nežni ljubezni ter je zavil na bohotni vrt dvomnih kvant. (Dalje prihodnjik.)

staniški poveljnik svaril turške ladje, da naj ne prodirajo v Črno morje, ker je tudi Bosporus zaprt z minami.

Hamburg, 21. aprila.

Kakor izve nemška paroplovna družba za Levanto, je sklenil turški ministrski svet, da v par dneh zopet odstrani položene stoječe mine v Dardanelah in zopet dovoli trgovskim ladjam prevoz.

V Egejskem morju.

Carigrad, 21. aprila.

Številni parniki, ki bi bili morali odpluti v Arhipel in Sredozemsko morje, so morali ostati v pristanišču. Telegrafna zveza z Arhipelom in azijsko obaljo je pretrgana. Italijani so prerezali kabel med Dardanelami in Tenedosom in Lemnosom ter med Solunom. Zveza s Samosom vzdržuje optični brzojav. Vlada demantira vesti, da bi bil promet v Črno morje zaprt. — Kakor poroča vojno ministrstvo so italijanske vojne ladje od 19. t. m. ob 9. dopoldne niso več prikazale v Arhipelu. Dne 19. t. m. je priplula majhna italijanska ladja, najbrže torpedovka, v pristanišče Kalimarki pri Adaliji ter oddala par strel, ki pa niso imeli nikakršnega učinka. Italijani so prerezali tudi kabel med Rodom in Makri.

Berolin, 21. aprila.

»Vossische Zeitung« poroča iz Carigrada, da je italijanska mornarica bombardirala radiotelegrafično stajico Čezme, nadalje Eiridere na Chiosu in Keleniše pri Smirni.

Aprovizacija Carigrada.

Carigrad, 21. aprila.

Mestna prefektura naznanja, da je vlada pravočasno mislila na aprovizacijo mesta ter skrbela za zadostne zaloge moke, žita in drugih živil, ki so shranjena v mestnem skladišču. Prebivalstvu zato ni treba biti v skrbeh. Vsi oni, ki bi skušali pognati ceno za kruh kvišku, pridejo pred vojno sodišče.

Demonstracija ruskega vojnega brodogoja.

Pariz, 21. aprila.

»Temps« poroča iz Petrograda: Zelo neverjetno je, da bi se Rusija odločila za kako demonstracijo svojega brodogoja v turških vodah, ker bi demonstracija v Črnem morju ne imela nikakršnega uspeha ali pa vsaj zelo majhen uspeh, mirna demonstracija pred Carigradom pa je nemogoča, ker bi moralo rusko vojno brodogojstvo prodrati skozi močno utrjeni Bosporus ter tako začeti sovražnosti. Nikdo tu ne verjame, da bi hotela Rusija pri svoji intervenciji iti tako daleč.

Oficijozni dementi.

Rim, 21. aprila.

»Agenzia Stephani« poroča: Trditev interpelacije v avstrijskem parlamentu, ki jo je vložil poslanec vitez Pantz, da je dala italijanska vlada zahtev, da ne bo razširila vojnega pozorišča na Evropo, je neresnična. Italijanska vlada ni nikdar rekla, da hoče omejiti svoje vojne operacije, samo to je obljubila, da ne bo operirala v Jadranskem in Jonskem morju, ker bi bilo to proti interesu Italije.

Razne vesti.

Carigrad, 21. aprila.

»Tanin« prinaša vest, da je Italija ponudila Turčiji po ruskem poslaniku Giersu mirovna pogajanja na podlagi gospodarskih koncesij v Tripolitani in finančne kontrole.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

(Dalje.)

Šesti del.

Kuga.

I.

Zaljubljenčevo pribežališče.

Na bregu enega izmed najlepših jezer gore Eneje je stal Adrianu di Castello najljubši njegovih gradov, kamor se je njegova duša v mehkih trenutkih, če ni bila zaposlena za domovinskimi zadevami, pogosto zahotelo. Odslovivši dvorjane, ki so ga spremljali v Neapoli, se je po svojem nesrečnem povratku v Rim, tja zatekel. Večina odslovlencev se je pridružil baronom; mladi Annibali, ki ga je njegov pogumni, častihlepi značaj trdno vezal na tribuna, je ostal nevtalen; šel je na svoj grad v Kampaniji in se je vrnil v Rim šele potem, ko je bil Rienzi iz njega pregnan.

Pribežališče Ireninega ljubimca je bilo tako, da je še netilo njegove melanholične sanje. Trdnjavo se to pribežališče ni moglo imenovati, a je bilo vendar dovolj utrjeno, da je moglo kljubovati vsakemu napadu

Velika avtomobilska nesreča na Dunajski cesti.

Včeraj, pozno zvečer, se je zgodila na Dunajski cesti velika avtomobilska nesreča, pri kateri se je smrtno ponesrečila 14letna hčerka gospe Keržičeve, gostilničarke in posestnice v Spodnji Šiški.

Izlet.

Snoči okoli pol 10. zvečer se je pripeljal pred gostilno gospe Keržičeve z avtomobilom gosp. Karel Camernik. Pustil je avtomobil pred gostilno ter prisedel v gostilni k ondostni stalni družbi, v kateri je bil gosp. Ivan Rojina, klepar in posestnik v Spodnji Šiški s svojo soprogo in njegov brat gosp. Josip Rojina, krojaški mojster in posestnik v Ljubljani. Ko so zagledali gosp. Camernika, so se kaj začeli zanimati za njegov avtomobil. Beseda je dala besedo in kmalu so se domenili, da napravijo mal izlet proti Posavju. Povabili so tudi gospe Keržičevo, naj se pelje z njimi, toda ta se ni hotela peljati, češ, da ima v gostilni preveč dela. Nato je prosila 14letna hčerka gospe Keržičeve, Mici, naj se ji dovoli, da se pelje v avtomobilu. Mati ji je sicer brala, toda končno ji je vendar dovolila, da se pelje, ker je vedela, da jo zaupa dobrim in zanesljivim rokam. Nato so sedli takoj po pol 10. na avtomobil ter se odpeljali proti Posavju. Tam so se ustavili v gostilni pri »Alešu«, izpili pol litra vina ter se takoj odpeljali proti domu.

Nesreča.

Vozili so z normalno hitrostjo. Pri topničarski vojašnici so zapazili, da se jim pelje nasproti neki voz, ki ni imel svetilke. Vozil je v najhujšem diru. Pri zadnjem objektu topničarske vojašnice bi se morala srečati avtomobil in voz. Bil je to kmetijski, mesarski voz, ki je imel zadaj desko z zaznamki 18 B. P. 99. Voznik se ni znal, ali ni hotel ogniti in je zapeljal voz čez cesto. Avtomobil, ki je vozil popolnoma pravilno ob levi strani ceste, se ni mogel več ogniti in je zavozil v zadnji del voza, in sicer s tako silo, da je en del voza ostal na sredi Dunajske ceste, dočim so zadnja kolesa odletela na desni hodnik Dunajske ceste. Učinek te katastrofe je bil grozen. Mici Keržičeva je sedela na kolenih gospe Rojine. Ko je avtomobil zadel ob voz, je Mici Keržičeva odletela z voza z glavo naravnost ob občestni konfin. Priletele je s tako silo, da si je spodnjo čeljust popolnoma razbila, zadaj na desni strani ji je počila lobanja. Iz oči, ušes, ust in nosa ji je lila kri. Obraz je bil popolnoma razmesarjen. Zlomila si je tudi nogo. Gosp. Janez Rojina je padel pod avtomobil in si vsled težkih poškodb ni mogel pomagati izpod avtomobila. Prosil je svojo soprogo, ki je ostala nepoškodovana, naj mu pomaga, ki pa tega ni mogla storiti, temveč je hitela v topničarsko vojašnico po pomoč.

Poškodovanci.

Gosp. Janez Rojina je dobil več poškodb na glavi. Več ran se ga dotika. Dobil je nadalje več prask po obrazu, nosu in na rokah. Precej poškodovana je desna noga, ki jo je imel baje pod kolesom. Najbolj poškodovana je desna rama, kjer je zlomljenih več kosti. Tudi po ostalem telesu ima več ran in poškodb. Njegova poškodba je sicer težka, vendar pa ni smrtno nevarna.

Gosp. Josip Rojina ima več prask na obrazu, precej težke poškodbe na levem kolenu in na desni nogi. Ra-

zuntoga sta si oba pretresla živčevje.

Gospa Rojina in gosp. Camernik se nista poškodovala, pač pa sta si tudi močno pretresla živce.

Prva pomoč.

Prva pomoč je došla iz topničarske vojašnice. Topničarski ognjari Seljak je takoj poklical na pomoč vojaštvo, ki je bilo pripravljeno. Prihiti je tudi na pomoč polkovni zdravnik dr. David. Odneli so težko ranjene v vojašnico. Mici Keržičeva je umrla v rokah polkovnega zdravnika dr. Davida. Kmalu nato je prihitela na kraj nesreče policijska komisija in pa dr. Rus.

Gospa Keržičeva pri mrtvi hčerki.

Neki znani gospodje so se takoj odpeljali v Šiško, da sporoče težko prizadeti gospe Keržičevi v svojo obzirnostjo nesrečo, ki je zadela njeno hčerko. Z nadnaravno energijo je premagala gospe Keržičeva prvi utisk, ki ga je dobila od tega sporočila. Ni še vedela, da je njena hčerka mrtva, vendar je čutila v srcu, da se je zgodila grozna nesreča. In s to temno slutnjo se je odpeljala proti topničarski vojašnici. Tam ji začetkoma tudi niso hoteli takoj povedati resnice. Ker je pa na vsak način hotela videti hčerko, živo ali mrtvo, so ji končno vendar povedali žalostno resnico. Navzlic temu, da je bila gospe Keržičeva pripravljena na vse, je bila ta vest za materinsko srce prestrašna, da bi jo mirno prenesla. Ko je zagledala svojo edino hčerko, ki jo je ljubila z vso skrbnostjo materinskega srca, mrtvo, razmesarjeno ležati na navadni vojaški klopi, ni mogla več prenesti tega udara. Nezavestna se je zgrudila ob svoji mrtvi hčerki.

Takoj nato so odpeljali težko ranjenega gosp. Janeza Rojina domov. Topničar Seljak je spremljal ranjenca ter jim pomagal.

Mrtvo Mici Keržičevo so odpeljali vsled policijske odredbe v mrtvašnico pri Sv. Krištofu.

Ponesrečena Mici Keržičeva.

Mici Keržičeva je ravnokar dopolnila štirinajsto leto. Bila je pridna in edina pomoč svojih skrbni materi. Čudno je bilo, da se je vedno zanimala za avtomobile. Se dopoldne se je šalila z natakarcami ter v šali rekla, da ne mara ženina, če nima avtomobila. In ko so ji odgovorili, da je vožnja z avtomobilom nevarna, je odgovorila, da bi dala življenje za avtomobil. In ni preteklo deset ur, ko je nesrečnica v resnici dala svoje mlado življenje za avtomobil. Slučaj je tudi hotel, da je umrla v rokah polkovnega zdravnika dr. Davida, ki je bil tri leta stalen gost v Keržičevi gostilni. Najraje je imel, če mu je stregla Mici. Za god ji je prinašal češke knjige in druga darila. In pač se mu ni nikdar doždevalo, da bo nesrečnica umrla v njegovih rokah. — Sploh so pa imeli vsi gosti živo in jako inteligentno pokojnico radi. Bila je kakor njena mati, delavna in skrbna.

Vojaška pomoč.

Vse hvale vredno je ono vojaštvo, ki je takoj prihitelo na pomoč. S pomočjo polkovnega zdravnika dr. Davida, dr. Rusa in policijskega zdravnika dr. Illnerja so dobili ponesrečenci prvo pomoč. Vojaštvo je pa tudi zasledovalo kmeta, ki je predvsem zakrivil nesrečo, ker je vozil brez luči in ker se ni znal umakniti. Voznik je namreč s konjem pobegnil domov ter pustil na cesti stati voz. Policija je alarmirala dve orožniški patrulji, ki ste celo noč zasledovali kmeta, ki je tako nesrečno vozil.

Krivicca so dobili.

danes na vse zgodaj. Piše se Blaž Podgoršek v Mali vasi št. 9 pri Jezici. Se ponoči je šel s svetilko iskat voz, ki ga pa ni našel, ker ga je policija konfiscirala. Zjutraj je prišel v gostilno k »Alešu«, kjer se je izdal in kjer so ga tudi prijeli. Pred katastrofo je vozil več Ljubljancev, in sicer bivšega ravnatelja tobačne tovarne, gosp. Jungwirtha, uradnika »Kranjske hranilnice«, gosp. Pritza, in več dam domov v Ljubljano. In ko se je vračal, se je zgodila nesreča.

Velika nesreča na morju.

Vedno natančnejša in točnejša poročila dohajajo v javnost glede velike pomorske nesreče največjega parnika »Titanica«, s katerim se je potopilo v dno nenasičenega morja toliko ljudi in večmilijonsko premoženje, šele, ko se objavljajo poročila očitvecev, rešenih žrtev, ki so bili v trenutkih nesreče navzoči, ki so preživeli trpke ure boja na življenje in smrt in ki so bili priče največje pomorske nesreče. Vsa prejšnja poročila so temeljila v glavnem le na poročilih, ki so se objavljala deloma potom brezžičnih brzojavov, deloma po prvih izpovedih ponesrečencev, ki pa niso bila povsem natančna. Veliko v teh poročilih je bilo domnevani, ki so jih izjavljali posumniki, med njimi tudi strokovnjaki, iz prvih podatkov.

Kako se je nesreča izvršila, o tem se poročila v vsem ujemajo. Le v tem si poročila nasprotujejo, kdaj so potniki doznali, v kaki nevarnosti, da so pravzaprav.

Sunek ob priliki trčenja parnika je bil navidezno jako lahak in nedolžen. Niti poveljstvo parnika, niti mostvo ni v prvem trenutku vedelo, da je zadela parnik tako usodna nesreča. To je pripisovati velikanski sili, s katero je parnik zadel ob ledeno goro in neizmerni protisili in silni ostrih ledenih gore, oziroma njenega ostrega podvodnega roba, ki je prerezal cel del ogromnega parnika. — Glede tega pripoveduje neki potnik sledeče: Bil sem na krovu, in občudoval lepo noč in zanimivo vožnjo skozi zledenelo morje. Vozili smo s precejšnjo hitrostjo in parnik je plul majestetično skozi valovje, kot bi se ne zmenil za ledenike, ki so se delili pred njim. Ob 11. uri 35 minut se po kaže nenadoma pred nami velikanska ledena kopa, cela gora, ki se je počasi bližala parniku. Izogniti se, je bilo nemogoče. Stražnik je zaklical: »Led pred nami.« Krmar je zavil na stran tako silno, da se je streslo celo ogrodit, v tem smo videli ledeno goro tik zraven sebe na desni, čutili lahek sunek in nekako hobnenje in oster šum, ki je trajal komaj 10 sekund. Večina potnikov tega niti čutila ni. Takoj nato se je vrnil kapitan Smith, ki je šel ob 10. iz službe. Vse to se je izvršilo tekom par minut. Takoj nato so opazili, da se je začel parnik nagibati na stran. Kapitan Smith je poslal v spodnji del ladje stavbenega inženirja, ki se pa ni vrnil. Dobili so njegovo truplo v vodi, ki je napolnila v tem času že vse spodnje stranske prostore parnika. Oster rob ledene gore je prerezal namreč celo stran parnika. Ob 12. se je začel parnik potapljati, in sicer se je nagnil parnik vsako minuto za en čevelj. Takrat šele je kapitan Smith, ki je takoj uvidel silno nevarnost, dal povelje:

Vsi na krov!

V četrte ure so bili potniki na krovu. Nastal je silen vrišč, vse je vrve-

lo, vsak je hotel vedeti, kaj je. Slutili so nesrečo, vsi so vedeli, da se je nekaj zgodilo, niso pa vedeli, da so tako blizu smrti. Ob 12. uri 50 minut, ko je možno potnike vsaj nekoliko pomirilo, je prišlo povelje:

Spustite rešilne čolne!

Povelje so izvršili mornarji točno. Spravili so v čolne najprej ženske in otroke. Težko je bilo to delo. Ženske so tarnale, otroci so vpili in kričali, v temni noči, na zledenem morju, na razbiti, potapljači ladji so se odigravali žalostni prizori. Žene so trgali možem iz rok in jih siloma tirali v čolne; otroke so nosili za njimi in jih metali za matermi v čolne. Več otrok, ki so se v splošni zmedenosti izgubili, so pometali mornarji v čolne, ne vede, ali so starši že v čolnu ali ne. Častniki so stali z golim orožjem ob strani in nadzorovali in ukazovali delo mornarjem. Dva mornarja je že takrat en častnik vprico potnikov ustrelil, ker sta se protivila poveljem in hotela rešiti sebe. Ob 2. ponoči so bili vsi rešilni čolni polni in so odpluli od potapljačice se ladje. En rešilni čoln, v katerem je bilo 30 žensk in otrok in en zdravnik, se je potopil, predno je odzrinil. Od teh niso rešili nikogar.

Potop.

Bil sem na zadnjem čolnu, ki je bil še najbližji parniku, in videl sem kako se je Titanic bolj nagibal. Zginito so pod vodo ladjin krov, dimniki, levi rob parnika, nastal je velikanski val, dvignil je še enkrat velikansko ogrodit, in največjega parnika Titanica ni bilo več. Zginito se je nad njim ledeno morje in kot bi se nič ne zgodilo, se je podilo valovje polno ledenih plošč na krovu, kjer je stal parnik. Med ploščami so se pokazali razni temni, večji ali manjši predmeti, ostanki potopljenega parnika. Črne pike so se pomikale sem in tja, bili so ponesrečenci, ki so se oklepali v obupnem boju ledenih plošč, toda zastoni, strle so jih ledene plošče in ledno valovje jih je potegnilo za potopljenim parnikom v neizmerno globino.

Kapitan Smith.

Glasom izpovedi rešenih glede kapitana Smitha, se je ta obnašal izborni in povsem kot pravi mornar. Vsi mu priznavajo najboljši spreboval. Ostal je miren, dajal je odločna povelja, in dasi je dobro uvidel neizogibno nevarnost, je gledal v prvi vrsti le na rešitev potnikov. Ze ko ga je valovje odrgalo raz njegov poveljniški most, je kričal svojim ljudem: »Bodite junaki, mornarji, izkažite se kot vrli Britanci!« Ko je plaval v valovju, so ga videli nekateri, kako je pomagal ponesrečencem in jim podajal rešilne pasove in razne stvari, da se jih oprimejo. Iz njegovega predživelja pripoveduje eden njegovih prijateljev in tovarišev, neki stavbni inženir, sledeče: Ko sem ogledaval v pristanišču Southampton parnik »Olimpic«, ki je trčil pod njegovim poveljstvom v oklopnico »Hawke« in dobil precejšnje poškodbe, sem ga vprašal, zakaj ni preprečil nesreče s tem, da bi se bil ognil. Smith mi je odgovoril: Pravica je na moji strani. Manevriral sem pravilno. Ovinek bi me bil stal 20 minut, in če bi bilo podjetništvo zvedelo, da sem se izognil, ko sem imel pravico peljati naravnost, si lahko mislite, kaj bi bili z mano napravili.

Iz tega se razvidi, da je bil Smith vreden kapitan, ki se je držal strogo danih mu povelj, imel pa je vezane roke. V nasprotnem slučaju bi se nesreča, vsaj v toliki meri gotovo ne izvršila, ker Smith sam bi ljenja. Irena je bila torej v položaju, ki ga je bil naslikal v svojem pismu — ločena od svojega brata, pahnjena z visočine, zapuščena in brez prijateljev.

»Zdaj«, je rekel pleminiti in velikušni ljubimec, »postane lahko moja, ne da bi padla kaka senca na moje ime. Naj je storil Rienzi kar koli, ona ni v nobeno stvar zapletena. Njene roke niso rdeče od krvi mojih sorodnikov in takisto ne more nihče reči, da je prišel Adrian di Castello v svaštvo s knezom, čigar moč je zgrajena na razvalinah rodovine Colonna. Colonna imajo zopet svojo oblast in zopet triumfirajo — Rienzi ni nič — nesreča in beda me združita zopet z njo, ki sta jo zadeli.

A kako naj bi izpeljal te romantične naklepe, ko mu je Irenino bivašče neznano. Sklenil je, da pojde v Rim in stori tamkaj potrebne poizvedbe. Sklical je svoje ljudi in jim naznanil veselo sporočilo, da pojdejo kmalu na pot. Oklop je zapustil orožarno, zastava veliko vežo in po dvanajstnem pripravljanju so obiskovalci potoček, ob katerem je Adrian toliko sanjnil, samo še ptici vračajoče se pomladi in ponoči ni več svetilke iz samotne sobe v stolpu sijala na zapuščenem jezoru.

(Dalje prihodnjak.)

strah despotov, najsmelejša prizadevanja svobodoljubov, nenadoma pahnjen z visočine, da je njegovo ime postalo sramotno in da je na njegovo glavo razpisana nagrada. Za ta dogodek, ki se je primeril koncem decembra, je izvedel Adrian dva meseca pozneje, začetkom marca, od nekega potujočega romarja; začetkom marca tistega strašnega leta 1348, ko je pustošila Evropa, zlasti pa Italijo najstrašnejša kuga, kar jih omenja zgodovina, znamenita po številu svojih žrtev, kakor po njih znamenitosti.

Romar, ki je Adriana obvestil o revoluciji v Rimu, mu ni mogel ničesar povedati o sedanjem položaju Rienzi ali njegove družine. Vedelo se je samo, da sta tribun in njegova žena pobegnili, a nihče ni vedel, kam. Mnogo jih je bilo, ki so domnevali, da sta že mrtva, da sta poslala žrtev številnih razbojnikov, ki so se takoj po tribunovem padcu nastanili v svojih prejšnjih skrivališčih in niso priznavaali ne starosti, ne spolu, ne bogastvu, ne ubožstvu. Ker so se ljudje silno zanimali za vse, kar se je tikalo prejšnjega tribuna, je bil romar tudi izvedel, da je Rienzijska sestra pred bratovim padcem zapustila Rim, ni pa bilo znano, kam se je zatekla.

Te novice so Adriana takoj iztrgale iz njegovega sanjarskega živ-

gorskih razbojnikov ali malih tiranov iz sosesčine. Sivim zidovom in masivnim stolpom fevdalne arhitekture so dajali iz razpadlih starorimskih vil pobrani mramorni stebričji in tla iz mozaika divjeprikupen značaj. Na zelenem, zložno proti jezeru padajočem griču je stal ta grad in metal svojo senco na površino vode, dočim je z visokih gozdnatih gora v ozadju drvel vodopad nizdol. Majhen vodomet, popisan z napol izbrisanimi črkami, je pričal o minoli eleganci klasične dobe — bil je to spomin na lastnika in pesnika, čigar ime je bilo pozabljeno. Med mahovjem in duhtečim zelenjem je mal skrit potok odvajal nateklo vodo. Med neneznimi severnimi rastlinami je divje in slikovito raslo marsikako drevo, prirečeno v prejšnjih časih od solnčnega vzhoda. Grad je bil samotnen. Pot, vodeča iz oddaljenih mest, so bila hribovita, so se mnogokrat križala in so bila polna razbojnikov. Nekaj koč in majhen, četrte ure od jezera oddaljeni samostan, so bili najbližji sosedje in razen kakih romarjev, ki so o priliki prišli, ali kakega potnika, ki je zgrešil pot, je redkokdaj kak človek stopil v samotni grad. Kraj je bil pripraven za moža, ki se je naveličal sveta in je iskal mir in čigar spomini so obraščali v razkošnem bogastvu razvaline njegove strastne ljubezni.

bil previdnejše vozilo. Toda na krovu je bil tudi

predsednik Ismay,

ki je vladal na parniku kot neizprosni absolutist. Nihče se mu ni smel zoperstaviti, nihče ugovarjati in tudi ne svetovati, bodisi častniki, bodisi kapitan »Sto jih imam za vaše mesto,« je bil vedno njegov odgovor. Predno je ponesrečeni »Titanic« odplul, je vprašal nekdo kapitana Smitha, kako je to, da ima parnik tako malo rešilnih čolnov. Kaj bo v slučaju kake katastrofe? Smith je mirno odgovoril: »Vprašajte gosp. Ismayja ali lorda Pierrija!« Predsednik Ismay se je rešil. Pred izpraševalno komisijo je izjavil, da je vstopil v rešilni čoln, ko že ni bilo nobene ženske več na krovu. Sploh obsojajo vsi obnašanje Ismayjevo kot skrajno strahopetno in kaznivo, in pričakujejo, da se občutno kaznuje kot eden glavnih krivcev velikanske katastrofe.

Godba.

Godba je izvršila na parniku popolnoma svojo nalogo. Igrali so v trenutkih nesreče, igrali so vesele pesmi, da bi zamorili razburjene duhove, igrali so rešenim, ponesrečenim, igrali so sebi v smrt. Par trenutkov pred potopom so zadoneli raz ladjo še otožni zvoki žalostinke »Blizje hog k tebi!« Rešil se ni od njih nobeden.

Žrtve.

Na mestu nesreče je bil prvi, kakor smo že poročali, parnik »Karpathia«, ki je vzel na krov rešene ponesrečene. Uradno poročajo, da se je rešilo izmed 341 potnikov 1. razreda 154 žensk in otrok in 58 moških, izmed 262 potnikov 2. razreda 102 ženske, med temi nekaj otrok in 13 moških in izmed 800 potnikov v medkrovih samo 83 žensk in 53 moških. Vsi drugi so našli grob v razvalinah »Titanica« v globini morja. Izmed posadke, ki je štela 985 moških, se je rešilo 199 oseb, med temi 22 ženskih poslužbenk. — S tem je torej natanko dognano, da je poginilo pri tej velikanski pomorski nesreči, ki tvori zase cel črni list pomorske kronike,

1688 oseb obojega spola.

Imena vseh ponesrečenecv še niso mogli dognati. Vrše se sedaj obsežne preiskave, ki bodo dognale še natančnejše vzroke nesreče in tudi imena vseh ponesrečenecv. Parnik je izgubljen, vsake rešitve, dasi je točko milijonov z njim izgubilo, je nemogoča, ker se je potopil na enem

naiglobokejših mest

Atlantskega oceana. Utopljenecv so dobili do sedaj še jako malo, ker jih je valovito in silno razburkano morje ter silni ledeni naplavi razneslo na vse kraje. Izmed

ostalih

jih je veliko obolelo, ko so jih izkrcali iz »Karpathie«. Deset jih je umrlo med vožnjo v New York, veliko so jih oddali v razne bolnišnice.

Gospa Astor živi.

London, 21. aprila. Kakor poročajo, se vest o smrti gospe Astor ne potrjuje, nasprotno se je gospa Astor, kolikor je bilo mogoče do sedaj, že nekoliko pomirila in tudi njeno zdravje navidezno ni preveč trpelo.

Preiskovalni komisar o nesreči.

London, 21. aprila. Iz New Yorka poročajo: Komite onih, ki so se rešili na krov »Karpathie«, poročajo, da je predpisl trgovski urad »Titanicu« maksimum 3500 potnikov, nasproti temu številu pa rešilnih čolnov samo za 950 potnikov. Komite pravi, da je bilo moštvo premalo trenirano in da je bilo premalo častnikov. Preiskovalna sodnija je vse rešilne čolne »Titanica«, ki so jih dobili na »Karpathiji«, zaplenila. Ameriška vlada je odločena brezobzirno preiskati celo zadevo. Ravnatelj White Star Line Ismay je priznal, da je vozil »Titanic«, ki ga je dohitela nesreča, s hitrostjo 21 vozlov.

Preložitev pota v Ameriko.

Frankobrod, 21. aprila. Iz Londona poročajo, da je že odredila proga »Cunard«, da naj se vozijo njeni parniki 160 milj bolj južno, kakor se je vozil »Titanic«.

Nečak španskega ministrskega predsednika utonil.

Belgijska subskripcija za žrtve »Titanica«.

Bruselj, 21. aprila. List »Soir« naznanja, da bo izdal specielni list, katerega izkupiček je namenjen žrtvam »Titanica«.

Štajersko.

Iz Hrastnika. C. M. podružnica za Hrastnik - Dol priredi zabavni večer 21. aprila v prostorih g. Ferdo Roša. Na sporedu je srečolov, petje, tamburanje, šaljiva pošta in prosta zabava. Slovenci, pridite vsi!

Klerikalci in 50letnica Narodne čitalnice v Celju. »Slov. Gospodar«, glasilo vodilne slovenske politične stranke na Sp. Štajerskem, ki ima neprestano narodnost in izobraževanje v ustih, je odpravil 50letnico Narodne čitalnice v Celju s sledečo notico: »Narodna čitalnica je obhajala v nedeljo 50letnico svojega obstanka. Cela slavnost se je po liberalni navadi končala z navadno krokarijo in običajnim plesom. V ponedeljek jutraj ob 5 uri smo videli razne liberalne inteligente, kako so se »navdušeno« vračali iz Narodnega doma domov. Živelo delo za narod.« — O slavnostnem zborovanju, iepcem večernem koncertu, dalje o ogromnem delu, ki ga je izvršila celjska čitalnica za prubojo celjskih in okoliških Slovencev, ne ve »Slov. Gosp.« povedati svojim bralcem niti besede. Mesto vsega tega zapiše nizkotni napad na obiskovalce čitalnice slavnosti. Značino je to za celjsko duhovščino, med katero se nahaja dopisnik »Slov. Gosp.« In značilno tudi za »Slov. Gosp.« samega, kateremu so sedanji in prejšnji voditelji ter člani celjske čitalnice pomagali na noge. List in njegovi farovski pristaši so si na vsak način hoteli tudi tokrat ostati zvesti pri blatenju vsega, kar je narodno in ne klerikalno.

Iz celjske okolice. Poročila mariborskih listov in graške »Tagespost«, da bi se jutri, v ponedeljek, vršile v naši občini volitve novega župana, je bilo docela neresnično. Ker se še vedno ne ve, kako se je odločil zadnjič izvoljeni župan Sušnik, se bo stvar nekoliko zavlekla in se utegnejo vršiti eventualne volitve novega okoliškega župana šele koncem tega tedna. Kdo bo novi župan — ker toliko je vsakemu jasno, da je Sušnik nemogoč — se še danes ne ve in so vse tozadevne kombinacije nemških in klerikalnih listov docela prazne.

V Rajhenburgu se je vršil včeraj sestanek zaupnikov Narodne stranke za sevniški okraj. Po referatu urednika Lešničarja iz Celja, se je izvolilo in sestavilo pripravljani odbor za ustanovitev naprednega političnega in gospodarskega društva za sevniški okraj.

Slov. Bistrica. V četrtek dne 2. maja t. l. zvečer gostujejo igralci deželnega gledališča iz Ljubljane v Slovenski Bistrici. Upripori se na odru hotela »Avstrija« velezabavna burka »Nebesa na zemlji«. — Na to gostovanje opozarjamo že sedaj vse tukajšnje in okoliške Slovence.

Laški trg. Tukajšnja klerikalna posojilnica — žalostni preostanek rajnega konsumnega društva — je prodala svoje poslopje in gostilno Nemcu Murschitzu. Ta gostilna Narodni dom je bila poprej zbirališče Laških Slovencev in je naravnost škandal tako postopanje tukajšnjih fajmoštrov. Pravijo, da je »Slovenska Straža« narodno obrambno društvo za ogrožena posestva, medtem ko vodje slovenskega vernega ljudstva svoje posestvo zagrizenemu nemškutarju prodajo.

Kozje. Veliki živinski in kramarski sejm se vrši dne 26. aprila t. l. v Kozjem. Sejmarji se opozarjajo na novo mostno tehtnico, katera bo ta dan brezplačno na razpolago. Vstop v sejmišče za živino je vstopnine prost. Ker je pričakovati ogromno število lepe živine, se kupci vljudno vabijo. — Trško županstvo.

»Slovenskega trgovskega društva v Celju 6. občni zbor se vrši v soboto, dne 4. majnika ob 8. zvečer v knjižnici v Narodnem domu.

Drobne novice. Poučni tečaj za čebelarstvo se vrši na deželni poljedelski šoli v Grottenhofu od 29. maja do 1. junija. Tečaj je namenjen začetnikom. Javiti se je najkasneje do 20. maja ravnateljstvu. — Uboj pri ponočevanju. V Slivnici pod Mariborom so ponočevali v sredo zvečer fantje iz Frama, Šmarjete in Dobrovc. Pri tem so se trije med seboj skregali in neka Lorbeck in Stern sta fanta Razborška z nožema obdelala do smrti. Ubijalca so orožniki že prijeli. — Iz Pesnice nad Mariborom poročajo, da je padel orožnik Pfingstl iz Vel. Florijana za pesniškim predorom iz vozečega vlaka. Stal je pri vratih, ki so se naenkrat odprla in orožnik je padel ven na progo. K sreči ni dobil smrtno nevarnih poškodb. — Neverjetna sirovost. Ko je prišel posestnik Hojs na Podovi pod Mariborom jutraj v hlev, je opazil, da je neznan zločinec odrezal ponoči breji kravi vime. Hojs je moral kravo zaklati. Take sirovosti so pa tudi le mogoče na štajerskijsko - klerikalnem Dravskem polju! — Iz Zidanega mosta poročajo: Ponoči od 17. do 18. aprila je hotel neki

potnik prvega razreda še hitro skočiti z vozečega brzovlaka, kamor se je zmotil. Pri skoku pa je padel in si zlomil desno nogo. — Z Vidma poročajo jako zagonetno zadevo. Ponoči od Velike srede do četrтка je prišel tukajšnji kaplan Lasbauer ves krvav domu. Kaplan pravi, da je tako nesrečno padel, drugi pa zopet trde, da so to sledovi ljubosumnje nekaterih kmečkih fantov. Kaplan ima namreč ženski pevski zbor, katerega vodi v petju in drugih zabavnih stvarih. — Iz Gradca. 24letni kočarski sin Franc Strmšek iz Zgor. Poljskave je ušel z opazovalnega oddelka za umobolne, bežal na Franc Karlov Most čez Muro, skočil tam v reko in utonil. — Z Laškega trga. Elektrarno in tovarno za škrlj, došle last O. Withalma v Gradcu, je prevzela neka nemška družba z omejeno zavezo. — Iz Celja. Mestni urad je imenoval za mestnega policijskega stražmeštra orožniškega stražarja G. Brettnerja. — Vreme. Danes, v nedeljo dopoldne smo imeli po dolgih 14. dnevih zopet nekoliko toplejšega spomladanskega vremena. Popoldne je pa zopet bril mrzel veter.

Koroško.

Nadomestna volitev za beljaški okraj se vrši jutri dopoldne. Volilni boj je bil hud, posebno so pritiskali na vse kriplje na volilce klerikalci, ki pa nimajo nobenega upanja, da bi zmagali. Napredni nemški listi imenujejo klerikalnega kandidata števneja, boljše kljubovalnega kandidata, s katerim niti ne računajo. Najhujši boj med nemškimi nacionalci in socialnimi demokrati. Nemški nacionalci kandidirajo dr. Angererja, s katerim pa tudi nimajo veliko sreče, ker je mož v politiki šele začetnik in ima težko stališče proti politično izvežbanemu kandidatu socialnodemokratske stranke H. Grögerju v Celovcu. Socialno demokratična stranka, ki je imela do sedaj ta mandat — pokojni Arnold Riese — si je pridobila v zadnjem času v Beljaku in okolici veliko simpatij, posebno še ker ta stranka s Slovenci veliko bolj pravično postopa, kot pa brezobzirni in oholi nacionalci. Vsekakor imajo torej socialni demokrati največ upanja do zmage, podpirali jih bodo pa v tem boju tudi zavedeni koroški Slovenci, obenem pa nehoti tudi klerikalci, ki bodo nacionalcem odgnili s svojim klubovalnim kandidatom precej nasprotnih glasov.

Roparski napad. V okolici Sv. Janža so našli v odvodu tamošnje tovarne za klorovo apno v petek zjutraj truplo znanega, bogatega zasebnika, bivšega lesnega trgovca Valentina Wietensfelderja. Na truplu so se poznali sledovi težkih udarcev po glavi. Truplo je bilo popolnoma oropano. Wietensfelder je bil v družbi s svojimi prijatelji v gostilni »Jandihof«, od koder se je vračal domov šele zgodaj zjutraj. Pri sebi je imel večjo vsoto denarja. O storilcu nimajo še nobene sledi.

Ukradeni cerkveni nabiralniki. V cerkvi v Šentvidu so vlomili neznan vlomilci dva cerkvena nabiralnika in pobrali iz njih ves denar. Razbite nabiralnike in orodje so pustili na mestu ležati.

Primorsko.

Občinske volitve v Trzinu so se pričele danes. Voli tretji razred. Volitev bo jako burna, v tem razredu bodo odločili slovenski glasovi.

Tržaški tehniški zavod je sklenil na rednem občnem zboru, ki se je vršil pod predsedstvom odvetnika posl. Hektorja Riechettija, da izplača od čistega dobička, ki znaša v minoletem letu 1.550.188 K 54 v, po odbitku vsote za rezervni fond, ki je določena v pravilih 5% dividendo in 12% naddividendo to je po 85 oziroma 170 kron.

Konec stavke litografov v Trstu. Čez poldrugi mesec je trajala stavka litografov v Trstu. Stavkujoči so vstrajali pri svojih zahtevah, delodajalci pa so vedno po malem popuščali, tako da je prišlo včeraj do končne poravnave in so litografi dosegli skoro vse svoje zahteve. Danes se je pričelo zopet redno delo.

V morje je skočil pri Karlovem pomolu v Trstu iz obupa 36letni mornar Karel Kuzma nekje iz Kranjskega. Potegnili so ga iz vode in prepeljali v bolnišnico.

Ribič trg v Trstu je trpel zaradi zadnjih viharjev ob Jadranski obali občutno škodo. Domačih rib je prišlo le malo na trg, pač pa so jih precej pripeljali iz inozemstva. Kakovost teh rib je bila sicer izborna, vendar je bilo nižjemu ljudstvu z njimi malo pomagano, ker so tuje ribe drage.

Pred odhodom v Aleksandrijo so aretirali včeraj v nekem hotelu v Trstu uradnika trvdke Prohaska iz Gradca, Ivana Černeta, ker je poneveril svoji tvrdki 820 kron. Pri njem

so dobili še 460 kron in vozni list v Aleksandrijo. V hotelu je bil vpisan Černe pod imenom trg. potnik Josip Wieser.

Ogenj. Snoči je izbruhnil že po 9. uri v papirni trgovini Mandricatto na Aquedottu požar. Kako je nastal ogenj ni znano. Škoda znaša 6 do 7000 kron.

Ukraden ribiški čoln. Policiji je ovadil ribič Maks Možina, da mu je nekdo ukradel v Velikem kanalu ribiški čoln. Čoln je bil priklenjen. Možini je bil letos že drugi čoln ukraden.

Dnevne vesti.

+ Reklama. Velika drznost je, ako dr. Šusteršič celo iz tako resne zadeve, kakor je bila akcija avstrijskega parlamenta za Hrvate, kuje reklamo — zase. Resnica je, da dr. Šusteršičev klub do torka popoldne še prav nič vedel ni, kako naj bi se obnašal v hrvaški zadevi. Najraje bi ničesar ne napravil. Radikalni nastop dalmatinskega kluba na eni, v hrvaško-slovenskem klubu sedeči Hrvatje ter na Dunaj došli saborski zastopniki, na drugi strani so ga spravili v veliko zadrego. Stoprav potem, ko je izvedel, da bi grof Stürgkh proti eventualni interpelaciji ničesar ne imel in da bo ministrski predsednik tudi odgovoril na vse, tudi od drugih strani stavljenе interpelacije, se je klub odločil za interpelacijo. Bil pa je — prejkone v sporazumu z grofom Stürgkhom odločno proti temu, da bi se v zbornici stavljal predlog na otvoritev debate o Stürgkhovem odgovoru na interpelacijo. Iz lahko umljivih razlogov. Mislil je tudi, da take debate ne bo, ako je hrvaško-slovenski klub ne bo predlagal, češ dalmatinski klub itak nič ne šteje in ne bo imel za svoj zadnevni predlog od nobene strani podpore. Pri tem je popolnoma prezrl, da je dalmatinski klub takrat že imel zagotovilo od vseh velikih strank, tako od nemškega Nationalverbanda in socialnih demokratov, kakor od Poljskega kola in enotnega češkega kluba, da bodo podpirale predlog na otvoritev debate o Stürgkhovem odgovoru na stavljenе interpelacije. Situacijo je torej imel v rokah dalmatinski klub. Le-tajevzlicvsemu prepričanju z nasprotne strani vztrajal na tem, da je predlagati otvoritev debate. Zahtevi dalmatinskega kluba se je moral udati Šusteršičev klub. Ako je torej potem prišlo do tako impozantne manifestacije, do tako enodušnega nastopa vsega avstrijskega parlamenta — je to v prvi vrsti in predvsem zasloga dalmatinskega kluba. Ako torej Šusteršičev klub iz »hrvaške debate« v državnem zboru dela reklamo zase, se diči s tujim perjem.

+ Veliki trenotki zahtevajo velikih mož! Tako piše sobotni »Slovenec« z ozirom na dogodke na Hrvaškem. In kdo so ti veliki možje? Kdo drugi kakor dr. Šusteršič in tovariši. Ti so tisti »veliki možje«, ki so dorasli »velikim trenotkom« po zatrdilu »Slovenecem« seveda. Nam pa, ki ne gledamo skozi »Slovenec« na očnike, se zdi, da so ti možje veliki samo v besedah in sleparjenju javnosti, prav majhni pa v — dejanjih. Uvedbo absolutizma na Hrvaškem so hoteli odpraviti z enostavno interpelacijo, a še k temu so bili prisiljeni od hrvaških pravašev. Na to interpelacijo je takoj odgovoril ministrski predsednik. In sedaj je jel Šusteršič, ki bi se bil sicer tudi zadovoljil, ako bi Stürgkh sploh ne odgovoril na interpelacijo, kričati, da je on dosegel s svojo interpelacijo kolosalen uspeh, takšen uspeh, da bi ga pokvarila vsaka nadaljna akcija. V isti rog kakor Šusteršič je trobil tudi njegov organ »Slovenec«. »Vsaka nadaljna akcija bi pokvarila uspeh, dosežen z ozirom na Hrvaško z odgovorom ministrskega predsednika,« tako je vpil »Slovenec« še v četrtek in petek ter dokazoval, da je dan 18. aprila najznamenitejši dan v najnovejši zgodovini jugoslovanskih narodov. »Otvoritev debate o odgovoru ministrskega predsednika je torej neumestna in stvari samo škodljiva,« tako so pisali razni »veliki možje« v vseh mogočih tonih in varijacijah. A zgodilo se je, da so jeli rebelirati hrvaški pravaši, ki so se doslej dali voditi Šusteršiču na vaje. In stavlili so Šusteršiču ultimatum: ali nadaljna akcija ali pa izstopijo pravaši iz njegovega kluba. To je izdalo: »veliki mož« se je mahoma udal ter se izrekel za otvoritev debate, čeprav je to preje proglašal urbi et orbi za stvari škodljivo, češ, da bi otvoritev debate o Stürgkhovem odgovoru samo pokvarila že doseženi uspeh. Ne znajoč za kapitulacijo svojega gospodarja, je »Slovenec« gonil naprej svojo lajno o neumestnosti in škodljivosti vsake nadaljne akcije. Med tem pa je v petek poslanska zbornica sklenila otvoriti o odgovoru ministrskega predsednika debato ter je enodušno obsodila vladajoče razmere na Hrvaškem. To

je bil uspeh, kakršen še doslej ni zabeležen v analih avstrijskega parlamenta. In ta uspeh je bil izvojevan proti volji in vkljub nasprotovanju dr. Šusteršiča in njegovih kompanjonov! Splošna konsternacija v klerikalnih krogih in »Slovenec«, ki je še v četrtek in petek gremel proti otvoritvi debate ter jo proglašal za pogubno in škodljivo, je v soboto v uvodniku pljunil na to, kar je napisal v četrtek in petek, ter podal to-le izjavo: »Veliko večjega pomena kakor vladna izjava pa je bila včerajšnja manifestacija avstrijske zbornice, ko se je o Stürgkhovem govoru otvorila debata. Vse stranke zbornice so po svojih načelnikih in najveljavnejših politikih dale izraza solidarnosti, ki v tem oziru vlada danes v avstrijskem parlamentu. In to je neizmerno več kakor stališče grofa Stürgkha in tistih, ki stoje za njim.« »Slovenec« in Šusteršič sta torej v soboto proslavljala to, kar sta še v četrtek in petek preklinjala! Takšni so »veliki možje« v velikih trenotkih!

+ V svojem elementu so zopet gotovi ljudje, ki so si vzeli za nalogo da denuncirajo in oklevetajo vse, kar je v zvezi z jugoslovanskim, zlasti pa s hrvaško-srbskim narodnim pokretom. V petek je namreč prispelo v Belgrad 150 akademikov, slušateljev zagrebškega vseučilišča, da posetijo svoje srbske tovariše. Ta poset ima zgolj kulturn in naučen namen. Že vnaprej se je razglasilo, da so izletnikom tuji vsaki politični cilji, a akademiki sami so se med sabo zavazeli, da se bodo za časa bivanja v Belgradu in Srbiji izogibali po možnosti vsakemu razpravljanju o kakršnihkoli vprašanjih. No in čisto gotovo je, da so se dijaki tudi dosledno ravnali po teh svojih zaključkih ter se izogibali vsega, kar bi jih moglo politično kompromitirati. Vkljub temu pa so nemški listi priobčili v soboto iz Belgrada brzojavke, v katerih se zatrjuje, da so hrvaški izletniki priredili navdušeno ovacijo kralju Petru ter ga — izklicali — za jugoslovanskega kralja. Ta vest je tako bedasta, da ve vsak pameten človek že vnaprej, odkod je potekla. Čito gotovo je namreč, da si je ono vest ali izmislil kakšen časnikarski šmok, hoteč s to »senzacionalno« novico napraviti dobro kupčijo, ali pa so bili med množico, ki je spremljala hrvaške dijakke s kolodvora v mesto, razni agentje provokaterji, ki so bili od gotovih ljudi naravnost najeti v to, da kompromitirajo hrvaške izletnike z vzkliki, kakršen je »živio jugoslovanski kralj!«. Vemo, da so provokacije prav priljubljeno sredstvo raznih ljudi in motogcev, zato bi stavlili sto proti eni, da so bili klici »živio jugoslovanski kralj!«, ako so v resnici padli, čisto gotovo naročeni od faktorjev, v katerih interesu je, da se čim najbolj kompromituje hrvaško narodno gibanje. Med avstrijskimi listi, ki so prikriti in sramežljivo odobravalii uvedbo absolutizma na Hrvaškem, je bila tudi dunajka »Neue Freie Presse«. In če je ta list z ozirom na namišljeni incident v Belgradu priobčil v soboto uvodnik z bobnečim naslovom »Der König der Südslavene«, se iz tega dejstva že lahko sklepa, od katere strani v tej stvari igra veter. Po informacijah iz Zagreba lahko z apodiktično gotovostjo trdimo, da je kampanja radi »jugoslovanskega kralja« potekla direktno iz Cuvajeve okolice in da bo naročeni incident igral veliko vlogo v spomenici, ki jo namerava, kakor smo že javili v soboto, komisar Cuvaj predložiti kabinetski pisarni in v kateri hoče upravičiti potrebo komisarijata na Hrvaškem. Kralja Petra torej niso izklicali za jugoslovanskega kralja hrvaški in srbski dijaki, marveč njihče drugi kakor tisti motogeci, ki misli da ga bo ta infernalna denunciacija mladih hrvaških izletnikov obdržala na krmilu. Tako je in ni drugače!

+ V »Narodnih Listih« čitamo da je v češkem klubu poslanec dr. Ravnihar referiral o razmerah na Hrvaškem ter da se je po njegovem referatu sklenilo, da podaj dr. Fiedler kot načelnik enotnega češkega kluba v zbornici primerno izjavo v imenu vse češke delegacije. Češki klub je tudi sklenil, da govori poslanec dr. Ravnihar v imenu češkega kluba v razpravi o izjavi ministrskega predsednika v slučaju, da bi tudi druge češke stranke poslale svoje govornike v razpravo. Ker pa se je po dogovoru s predsedstvom poslanske zbornice kontingentalno število govornikov in ker so hotele vse večje stranke v zbornici priti do besede, poslanec dr. Ravnihar ni več prišel na vrsto. Rayno tako tudi poslanec dr. Rybář ne, ki je bil tudi oglašen za govornika.

+ Občinske volitve v Spodnji Šiški. Kakor znano je c. kr. deželna vlada razveljavila sedem mandatov obč. sveta v Spodnji Šiški in sicer šest socialno-demokratskih in enega narodno-naprednega. Nadomestne volitve so razpisane na dan 5. maja t. l.

† Narodno-napredni zaupniki v Spodnji Šiški. Dne 25. t. m. se vrši z ozirom na bližajoče se nadomestne občinske volitve **sestaneč zaupnikov**, ki se vrši ob 8. zvečer v prostorih »Citralnice«. Vsi zaupniki se prosijo, da se sigurno udeležijo tega sestanka.

— Jurjevanje na Ljubljanskem gradu. Kakor že par let sem prireditelj tudi letos **šentjakobsko-trnovska moška ter šentpeterski podružnici Ciril — Metodove družbe** ob priliki Jurjevanja na Ljubljanskem gradu **velikansko ljudsko veselico** in sicer v nedeljo 28. aprila na grajskem dvorišču, kamor gre nad pet tisoč oseb. Veselica je zasnovana v najširšem slogu in je poskrbljena za najrazličnejšo zabavo. Šentjakobsko trnovska podružnica tabori na levi strani vhoda, šentpeterski pa pri kapelici kot navadno. Ker so cene jedilom in pijačam navadne — prodajalo se bo pa samo izvrstno blago — in ni nobene vstopnine razen prostovoljnih doneskov, seveda ne kaže drugega kot priti v nedeljo na grad. Začetek vrvenja je že ob 7. zjutraj, potem pa celi dan.

— Umrl je včeraj zjutraj v starosti 73 let čolnar Franc Čelešnik, ki je bil posebno znan in priljubljen, ker je mnogo let vozil ljubljanske lovce po Ljubljani.

— Umrla je v nedeljo po dolgi mučni bolezn gospodična Alojzija Vonderschmit. Pogreb rajne bo v torek ob 5. popoldne iz Rehri št. 5.

Razpisana srednješolska mesta: Od 25. marca do 20. aprila so bili izdani sledeči razpisi: Modernna filologija: Dunaj XXI. (realg. E. D., I. V.), Dunaj (K. Ludvikova g., D. I. gr., 25. IV.), Dunaj VIII. (r. E. D., 30. IV.), Moravska Ostrava (r. E. Fr., 3. a IV.), Brno (trg. akad., Fr. s katehizmi predmetom, 24. V.) — Zgodov. zemljepisna skupina: Dunaj VIII. (r., 30. IV.), Celovec (g., 3. V.), Dunaj V. (Eliz. g., 30. IV.) — Matem. fiz. skupina: Dunaj (Terez. akad., M. NL., 27. IV.), Dunaj II. (2. r., M. NL., 30. IV.) — Prirodopisna skupina: Brno (trg. akad., Ng. m. nl., 24. V.) — Risanje: Dunaj XVI. (r., 30. IV.) Telo v d. b. m. u., 15. V.) — Kratice in znaki kakor navadno.

Iz Kranja. Dr. Ludovik Treo, ki je bil našemu sodnemu okraju 5 let sodnik, je vstopil pred kratkim časom radi bolezn v pokoj in se preselil v solčno Gorico. Ker je odklonil vsako odhodnico, mu naj bodo te vrstice znak spoštovanja kot sodnika in družabnika. Kajti bil je odličen sodnik. Znal se je poglabiti v vsako pravno vprašanje z znanstvenega in sodnega stališča. Sledil je odprtim očesom časovnim dogodkom pa tudi razvoju socialnih in gospodarskih razmer ter vpošteval vse važne pojave duševnega življenja. Njegove civilne sodbe so bile duhovite in so držale. Kot kazenski sodnik je postal odločno in strogo, kjer je bila strogost na mestu, če je pa slučaj nanesel, ubogal je tudi glas in je srce govorilo. S temi vrtilinami sodnika, z odkritim značajem in prijaznim občevanjem z ljudstvom si je pridobil in vžival zaupanje in ljubezen ljudstva v vsem sodnem okraju, cenil ga je vsakdo, kdor ga je poznal. Omeniti je, da je vstrajno deloval tudi kot član občinskega odbora, zlasti v sekciji za napravo mestne električne centrale in kot tajnik društva za varstvo otrok. Njegov odhod iz Kranja se splošno obžaluje.

Gledališka družba B. Gavrilović v Krškem. V Krškem se mudi na potu med bratski narod češki gledališka družba B. Gavrilović. Priredila je minulo sredo v »Sokolski dvorani« lepo uspehi gledališki večer. Ta družba, ki se je o nji prav laskavo izrekla kritika v raznih, od g. Gavrilovića predloženih slovanskih časnikih, je v svoji ožji domovini splošno priznana. Prepričali smo se i mi, da je to priznanje povsem upravičeno, kajti družba igra fino in izbrane komade. Žal, da je bila prva predstava nepopolno obiskana. Vzrok: predsodki. Bili sta namreč zadnja leta tukaj dve hrvaški potovalni družbi, ki pa s svojo prireditvijo nista zadostili pričakovanju občinstva; ono je redigate izgubilo zaupanje do enakih družb. Nikakor pa ni zamenjati s takimi gledališkimi družbami vrlo solidne družbe B. Gavrilović. Na splošno željo priredi tukaj še eno predstavo.

Potres. Iz Mokronoga. Dne 20. aprila 1912 ob 2. zjutraj smo čutili tukaj precej močna dva sunka potresa, ki sta trajala do dve sekundi. Bila sta nato še dva manjša sunka. Tudi dne 19. aprila 1912 ob pol 10. popoldne čutili smo tukaj enak potres. Hujšega se ni zgodilo in nobene poškodbe ni bilo.

Elektrodiagnostika »Ideal«. Samo danes vidi se še krasna senzacijska drama »Preganjana do smrti« z slovitno umetnico Asto Nielsen v glavni vlogi. Razen te slike vidi se še več komičnih slik, posebno komična učinkovitost »Društvo za varstvo mladih deklic«.

Elektro Bioskop Bachmayer ima pripravljeno za jutranji novi spored krasno sliko, ki nam predloži Kolombovo odkritje Amerike. Slika, ki je jako poučna, zanimiva in obenem silno draga, bo gotovo zanimala vse kroge ljubljanskega občinstva. Natančneje o sliki priobčimo jutri obenem z novim sporedom. Slika je povsem zgodovinska in vsem pristopna.

Petelin. V soboto zvečer so v neki tukajšnji žganjariji trije rokodelski pomočniki začeli rogoviliti ter silno nadlegovati svoje žganjarske bratce. Ker so bili le prenadležni, sta jih dva potisnila pri vratih ven, kjer se je vsled tega potem zunaj vnela vojska. Ko so se pozneje čez par ur na ulici srečali, so si žganjarčki zopet skočili v lase ter se začeli premetavati po cesti. Z bojnega polja so odšli srditi in razpraskani. Policijski urad jim bode pa naposled citiral »mirovno pogodbo«.

Samomor. Včeraj dopoldne so dobili v lastnem stanovanju na Poljanski cesti št. 23 na vratih obešenega samskega dnarja Matijo Plevla, rojenega 14. februarja 1862 v Vodicah pri Kamniku. Navedenec je popolnoma klečal. Na lice mesta došla policijska komisija je zamagla konstatovati le smrt ter je odredila, da so truplo prenesli v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Nesrečnež je bil nekoliko vdan pijači in na duhu omejen, sicer pa mirnega značaja.

Aretovan je bil v soboto leta 1891. v Ljubnem na Gorenškem rojeni sedlar Filip Lukan. Navedenec je bil svoj čas v službi pri imetnici gugalnice Hummerjevi, kjer je ukradel 65 K denarja in jo pobrisal v svet. V soboto se je pa priklatil v Ljubljano, kjer ga je o tem obveščeni stražnik aretoval. Oddali so ga sodišču.

Noč ima svojo moč. Ko je snoči nek nekoliko okalen hrivski pomočnik hotel iti na Sv. Petra cesti domov, ga je pri vratih sunil nek drug hišni stanovalec s tako močjo, da je ta padel vznak ter se pri padcu na glavi tako poškodoval, da je moral iskati pri zdravniku pomoči.

Ukradena je bila posestnikov hčeri Mariji Remžgarjevi z mlekarškega vozička v Florjanski ulici z mlekom napolnjena petliterska pločevinasta posoda, gosp. Mariji Vehovčevi pa na Vodnikovem trgu iz žepa denarnica, v kateri je imela 11 kron denarja.

V Ameriko jo je včeraj hotel popihati leta 1891. v Komucju rojeni ter v Smuku pri Novem mestu pristojni Ivan Mauser ter se s tem izogniti vojaški dolžnosti. Nakano mu je pa na južnem kolodvoru stražnik Kržan preprečil s tem, da ga je aretoval. Fant je imel pri sebi 304 K denarja. Oddali so ga sodišču.

Danes dopoldne je trafikant in krojaški mojster Pred škofijo na cesti vjel neko kokoš, po katero naj pride lastnik tje.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odnehalo v Ameriko 15 Hrvatov, 46 Macedoncev je šlo v Heb. v Št. Vid na Koroškem jih je šlo pa 30.

Izgubil je gosp. Friderik Altmann zlata očala. — Branjevka Marija Strunova je izgubila zavitek blaga.

Izgubljen petelin. V park na Slovenskem trgu je zašel mlad petelin, katerega so ujeli otroci, in so ga oddali čevljarstvu mojstru I. Zamljenu v Sodni ulici št. 3, kamor naj ga pride lastnik iskati.

Najdeno. Pod Rožnikom našel se je velik ključ. Dobi se nazaj v našem upravnistvu.

Razne stvari.

*** Tragičen slučaj v bolnišnici.** Iz Berolina poročajo: 14letni gimnazist Willy Rieger naj bi bil operiran na nosu in vratu. Operacija ni bila popolnoma nič nevarna. Usmiljenka je pa vzela pri lokalni anesteziiji namesto polodototno kokainovo raztopino dvajsetodototno. Ko so dečka položili na operacijsko mizo, je kar naenkrat umrl. Oživetje ga niso mogli več. Usmiljenka, ki je to gledala, je dobila srčne krče. Kmalu nato jo je zadela srčna kap in je umrla.

*** Nesreča pri solnčnem mrku** V okolici mesta Strassburg je opazovala neka deklica solnčni mrk brez stekla. Vsled hude svetlobe so jo začele peči oči, in včeraj je popolnoma oslepela. Zdravniki so izjavili, da ne bo več ozdravela, ker so ji očesni živci popolnoma otrpeli.

*** Nepremišljen šofer** Neki šofer v Poznanju je povabil šest dečkov, ki so se igrali ob cesti v avtomobil. Peljal jih je za zabavo okoli mesta. Ko so ga dečki prosili, naj voz ustavi, je zvišal šofer hitrost avtomobila in vozil s silno hitrostjo okrog mesta. Otroci so se tako bali, da so poskakali med vožnjo iz voza. Eden izmed dečkov je obležal na mestu mrtve, enega so odnesli smrtno, druge pa težko ranjene deloma v bolnišnico deloma v domačo oskrbo. Šoferja so aretirali.

*** Meščevalni zločin divjega lovca.** V okolici vasi Chapelles je živel že več let strasten divji lovec Lauman, ki se je bavil in živel večinoma le s plenom divjega lova. Bil je večkrat zaprt. Zadnji kazni je dobil vsled ovadbe gostilničarja Dutaila v Chapellesu, ker je v njegovem ribolovu ribaril. Včeraj je prišel Lauman v Dutailovo gostilno — bilo je okrog poludne — in je zahteval kosilo. Pri sosedni mizi je obedoval gostilničar Dutail, ki je imel pri kosilu še enega gosta. Med obedom je Lauman vstal in vprašal smeje, če se Dutail ne boji, da bi ustrelil njega in njegovega gosta. Gostilničar mu je odgovoril, nič hudega sluteč, da se ne boji. V tem trenutku pa je potegnil Lauman samokres, in ustrelil oba navzoča. Vsled strelav sta priletela v sobo gostilničarka in domači sin. Lauman je ustrelil tudi na ta dva in nato pobežnil. Gostilničar, soproga in gost so ostali na mestu mrtvi, sina pa so smrtno ranjenega odpeljali v bolnišnico. O Laumanu nimajo še nobene sledi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Krščansko-socialna morala.

Dunaj, 22. aprila. Veliko razburjenje provzroča odkritje socialno-demokratskega državnega poslanca Schummeierja, ki je povedal, da je **župan dr. Neumayer, kateremu je bilo osebno izročena uprava neke dobrodelne ustanove za uboge meščane v znesku 400.000 K, podiral med drugimi tudi svoježa brata, ki ni brez premoženja in da je obdržal v službi nekega gozdarskega nastavljenca, ki je izvršil več poneverjenj, samoter je bil ta njegov sorodnik.**

Češki kandidati za dunajske občinske volitve.

Praga, 22. aprila. Kakor poročajo češki listi z Dunaja, so postavili Čehi za občinske volitve, ki se vrše prihodnji torek, kot svoje kandidati bivšega ministra dr. Žačka, inženirja Jospa Seicherta in poslanca Frana Tomaška.

Dr. Kramář in dr. Stránský.

Brno, 22. aprila. V 20 moravskih češ. mestih so se vršili včeraj shodi mladočehov, na katerih so sklenili ustanoviti mladočeške organizacije po teh mestih. Gre tu za reorganizacijo mladočeške stranke na Moravskem po dr. Kramářu ter ima to gibanje ost proti dr. Stránskému in njegovi moravski ljudski stranki.

Izjemno stanje na Hrvaškem.

Dunaj, 22. aprila. Nasproti vsem, ki prihajajo iz Budimpešte, so razširjene po Dunaju vesti, da **izjemno stanje na Hrvaškem ne bo odpravljeno.** »Sonn- und Montagszeitung«, v katero vlada rada spravlja svoje vesti, pravi, da je Lukacz sicer osebno za odpravo izjemnega stanja, da pa vztraja cesar na svojem prvotnem sklepu.

Novi ogrski kabinet. — Khuenov naslednik.

Budimpešta, 22. aprila. Najbrže jutri priobčijo uradni listi cesarjeva lastnoročna pisma, s katerimi imenuje cesar člane novega kabineta. Člani ostanejo večinoma stari. Finančno ministristvo pa prevzame državni tajnik Ivan Telesky. Lukacz obdrži notranje ministristvo in ministristvo a latere. Zasede se tudi hrvaško ministristvo z bivšim hrvaškim ministrom Geso Jossinovičkom, ki je bil minister pod Weckerlom.

Novi kabinet bo v četrtek zapri-sežen ter se najbrže v soboto predstavi zbornici.

Iz dejstva, da je imenovan tudi hrvaški minister, se sklepa splošno v političnih krogih, da je prišel konec Cuvaševoga režima.

Cuvašev naslednik bo baje grof Pejačević.

Minister Josipovich o hrvaških razmerah.

Budimpešta, 22. aprila. Novi hrvaški minister Josipovich se je z urednikom lista »Az Est« razgovarjal o odnosih na Hrvaškem. Rekel je med drugim, da je potreba za inavguriranje enotne politike na Hrvaškem podpore vseh strank, predvsem pa je nujno potrebno z vso energijo nastopiti proti agitaciji za odcepljenje Hrvaške od Ogrske. Glede svojega bodočega delovanja nima minister še nobenega natančnega načrta, vendar pa lahko povdaja, da bo v prvi vrsti skušal izravnati obstoječe difference med posamnimi hrvaškimi strankami.

Glede komisarijata se je Josipovich izrazil, da je v interesu Ogrske, ako se komisarijat čim najpreje odpravi in sicer takoj v trenutku, ko se izkaže, da je odpadla potreba za komisarijat.

Dunaj, 22. aprila. »Neues Wiener Tagblatt« priobčuje iz Josipovicheve bližine informacijo, da bi ne bilo oportuno, ako bi se na Hrvaškem kar preko noči odpravil komisarijat. Predno se zopet uvede ustavnost, se mo-

rajo rešiti gotovi predpogoji, predvsem pa morajo odpraviti razlogi, ki so povzročili komisarijat. V prvi vrsti je treba dobiti jamstvo, da bodoči sabor ne bo proglasil odcepitve Hrvaške od Ogrske.

Srbska skupščina.

Belgrad, 22. aprila. Pri včerajšnjih ožjih volitvah so bili izvoljeni: Trije staroradikalci, 1 mladoradikalec, 1 narodnjak in 2 naprednjaka. Treba je še ene nadomestne volitve. Sedaj ima staroradikalna (vladna) stranka 83 članov, opozicija pa 82 mandatov.

Oboroževanje Turčije.

Solun, 22. aprila. Z ozirom na bombardiranje Dardanel po italijanskem brodogradu je vojno ministristvo poklicalo pod zastavo rezerviste v okrožju Aidin. V Skopje je odšlo 15 vagonov. natovorjenih z orožjem in streljivom.

Papežu peša spomin.

Berolin, 22. aprila. »Vossische Ztg.« poroča iz Rima, da papeževo zdravstveno stanje vedno bolj peša. V Vatikanu se boje, da papež ne dučaka poletja. Papežu peša spomin in srce mu slabi.

Ponarejeni 20kronski bankovci.

Gablone, 22. aprila. Včeraj sta dospela sem neki mož in žena, ki sta govorila oba pristno dunajski dialekt ter sta v raznih prodajalnah zamenjala 30 ponarejenih 20kronskih bankovcev. Brez dvoma sta že zapustila mesto ter so ljudje mnenja, ga gre tu za člane družbe ponarejevalcev.

Berolin, 22. aprila. »Lokalanzeiger« poroča z Dunaja: V dobro poučenih krogih vzbujajo splošno pozornost, da je bila sklicana za jutri zaupna seja Avstro-ogrskih banke. Povod temu so 20kronski bankovci. Ba je se je izkazalo, da ne gre za ponaredbe, marveč za napačne odtiske, ne da bi bilo mogoče konstatirati, koliko takih eksemplarjev je v prometu. V zvezi s tem se je pojavila tudi vest, da je banka izmenjala paket (100 komadov) strokronskih bankovcev proti tisočkronskimi bankovci, nakar se je izkazalo, da so bili strokronski bankovci ponarejeni. Na merodajnem mestu trde, da o tem ne morejo dati nikakršnega pojasnila.

Anarhist.

Pariz, 22. aprila. Iz Seville poročajo, da je v gledališču vrgel neki anarhist v parter bombo. Bomba se je razletela ter ubila enega gledalca ranila pa 20. Nastala je strahovita panika. Atentatorja so aretirali.

Samoobsodba vodje avtomobilskih roparjev.

Pariz, 22. aprila. Iz Seine so danes zjutraj potegnili truplo neznanega človeka ter sumi policija, da je to truplo vodje avtomobilskih roparjev Bonnota, ki ga že delj časa pogrešajo.

Zločini v Trstu.

Trst, 22. aprila. Veletrgovec Le wy je prišel danes zjutraj v svojo pisarno v ulici Stagione. Ko je prišel v pisarno, je našel vse mize odprte, in iz skladišča sta mu prišla nasproti dva tuja, ki sta se takoj vrgla na njega ter ga začela obdelavati noži. Ranila sta ga tako, da je na mestu obležal. Pozneje so ga našli in odpeljali v bolnišnico. Oba neznanca sta ušla. Zdravstveno stanje Julija Lewyja je brezupno.

Italijansko-turška vojna.

Akcija za mir.

Carigrad, 22. aprila. Danes izroči zunanji minister poslanikom velesil odgovor porte na njih mirovni predlog, ki bo obsegal isti pasus, kakor prestolni govor.

V Egejskem morju.

Carigrad, 22. aprila. Italijani so uničili več radiotelegrafskih postaj ter pretrgali vse kable. Turška vlada si pomaga s heliostati. Brzojavkami. V Solun je prispela vest, da so Italijani bombardirali Smirno ter da je italijansko brodogradje prispelo v pristanišča na otokih Rodu in Kios. Iz Soluna nadalje brzojavljajo, da se je nekemu avstrijskemu parniku ponoči posrečilo po nerazsvetljenemu morju dospeti v pristanišče. Kabelska zveza med Turčijo in Evropo je prerezana. Italijani se bodo najbrže zadovoljili s tem, da zasede tri turške otoke in sicer: Lemnos, Imbros in Tenedos.

Turški ministrski svet je sklenil izgnati vse nadležne in sumljive italijanske podanike.

Dardanele.

Carigrad, 22. aprila. Zaprtje Dardanel ima za posledico velike trgovske težkoče. Nad 50 ladij je moralo ostati v pristanišču. V mestu se je pojavila draginja živil.

Bombardiranje Kiosa.

Carigrad, 22. aprila. Vali iz Smirne poročajo, da je 8 italijanskih oklopnih priplulo pred otok Kios ter zahtevalo, da se mesto tekom 4 ur vda, sicer da začne brodogradje bombardirati mesto. Izid afere ni znan.

Rusija in Dardanele.

Rim, 22. aprila. »Tribuna« poroča, da je ruska vlada naročila ruske-

mu poslaniku v Carigradu, da naj kar najbolj enegično protestira proti zaprtju Dardanel, ki je v protislovju s pogodbo iz leta 1871. Rusija je baje zagrozila, da bo zahtevala zaradi zaprtja Dardanel visoko odškodnino.

Maroko.

Pariz, 22. aprila. V boju med francoskimi vojaki in vstasi so domači vojaki postrelili svoje instruktorje in sicer 5 častnikov in 13 podčastnikov. Odrezali so jim glave ter jih nosili na bajonetih po mestu. Generalu Monieru se je posrečilo ukrotiti vstase, mesto je mirno.

»Titanic«.

London, 22. aprila. Preiskovalna komisija je zaslila več kurjačev parnika »Titanica« o smrti kapitana Smitha. Ko so se odpeljali zadnji čolnari je poklical baje Smith k sebi mornarje ter je že napol v vodi stoječ se zahvalil mornarjem za njih požrtvovalnost in rekel: Izvršili ste svojo dolžnost, ne zahtevam ničesar več od vas, storite kar morete, da si rešite življenje. Nato je skočil z otokom, ki ga je imel pri sebi v morje, ter izročil otroka nekemu rešilnemu čolnu, nato pa odplaval nazaj. Irec Cornick je videl kako je plaval kapitan k rešilnemu čolnu in oddal otroka, pozneje ga ni videl več. Pravi, da je brez dvoma, da se je potopil.

London, 22. aprila. Za ostale žrtve »Titanica« so dosedaj nabrali 100.000 funtov sterlingov, to je okroglo 2 milijona 400.000 kron. — Od teh je bilo nabranih samo v Londonu 95.000 funtov sterlingov.

London, 22. aprila. Iz New Yorka poročajo, da sta parnika »Bremen« in »Regia« na mestu nesreče »Titanica« našla več ponesrečencev. Parnika sta ostala na mestu, ter še vedno pobirata trupla ponesrečenih pasažirjev »Titanica«.

Ustaja v portugalski koloniji.

Lizbona, 22. aprila. Na portugalskem otoku Timor so se uprli domači vojaki in je prišlo do hudih bojev.

Rooseveltova kandidatura.

London, 22. aprila. Iz Amerike poročajo, da je zmaga Roosevelta skoro popolnoma gotova.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpoložljiva tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopise je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vljudo svoje sodelavce v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/1) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Darila.

Podpornemu društvu za slovenskošolce na Dunaju so v času od 31. marca do 18. aprila darovali: 100 kron: Tržaška posojilnica in hranilnica; 30 K: dr. Ivan Kimovec v Trstu iz kaz. poravnave proti Izaku Lutwakcu; po 20 K: Posojilnica v Konjicah in Hranilnica in posojilnica v Dolu na Štajerskem; po 10 K: Gab. Jelovšek, Mih. Tomšič, tov. Lenarčič, Kmetiska posojilnica vrhniške okolice, vsi na Vrhniki, dr. Val. Flemin, okr. sodnik v Žužemberku, Peter Zink, okr. sodnik v Trstu, in dr. Leopold Poljanec, prof. v Krčevini pri Mariboru; po 5 K: Ign. Sega, viš. stroj. komisar v Ljubljani, J. in A. Majdič v Kranju, Josip Verbič, Ivan Jelovšek, J. R. Hočvar in J. Oblak, vsi na Vrhniki; po 3 K: Jos. Kunstel na Vrhniki; po 2 K: dr. Pavel Skaberne in Lovro Kragelj, oba na Vrhniki; Anton Suša, trgovec, Viktor Poznik, notar in Neimenovan vsi v Senožečah; po 1 K: Anton Novak, sodn. ofic.; Ivan Mlakar, rest. Anton Bradel, resp. fin. straže; Fr. Schweiger, davč. asis.; Anton Dolenc, davč. ofic.; Ivanka Kariž; Neimenovana; Rudolf Klacna, davč. upravitelj; Maks Moravc, posestnik; Edvard Picek, okr. sodnik; Vencel Ardo, trg.; Franc Zadnek, trg.; Ivan Zelen, trgovec; Josip Meden, posestnik; Hinko Suša, posestnik; Vladko Suša, visokošolec; Fani Kuralt; Fr. Suša, posestnik in Nina Mahorčič vsi v Senožečah. Vsega 302 K. — Izrekačjo iskreno zahvalo vsem darovalcem in nabiralcem opozarja društveni odbor, da bo moral maja meseca zopet razdeliti med revno dijaštvo nad 1000 K, radi česar nujno potrebuje nadaljnjih podpor. Podpore naš se pošiljajo na naslov blaginika: Dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik, Dunaj, I. Bräunerstrasse 10.

negetove razv. op. v. z. d. g. na nasl. yser. ž. n. raz. kap. svoj. —

kož. pro. ske. na. ne. pod.

kož. pro. ske. na. ne. pod.

kož. pro. ske. na. ne. pod.

kož. pro. ske. na. ne. pod.

kož. pro. ske. na. ne. pod.

kož. pro. ske. na. ne. pod.

Izpred sodišča.

Volitve na Igu pred deželnim kazenskim sodiščem.

Kaplan na Igu, Golmajer po imenu, po poklicu božji namestnik na tej zemlji in učenik Kristusovega nauka: ljubi svojega bližnjega, odpustaj grehe, je zoper lastnega farana, političnega nasprotnika, Antona Jereta, svoječasnega župana na Igu, vložil na državno pravdnstvo ovadbo, v kateri je dolžil Jereta najrazličnejših sleparij in nedopustnih mahinacij pri zadnjih občinskih volitvah na Igu ter zahteval, naj državno pravdnstvo proti Jeretu vse potrebno ukrene. Državno pravdnstvo je ukinilo mučno preiskavo, nekom katere pa se je izkazalo, da je večina hudih obdolžitev brez vsake resnične podlage. Konečno je obtožilo državno pravdnstvo Jereta, češ da je otežkočeval volilcem prosto izvrševanje volilne pravice in jim samolastno vsilil popisane glasovnice. Pri obravnavi je sedel kajpada kaplan med poslušalci in se veselil uspeha svoje ovadbe. Na zagovornikov predlog je bila prva obravnavna za nadaljnja zaslišavanja prič preložena na soboto 20. aprila 1912. Pri tej zadnji je bilo zaslišanih 21 prič izancev iz vseh slojev, ki so vsak po svojem temperamentu opisovali, kako se vršijo take volitve.

Zupan sam, ki nima sredstev in osobja na razpolago je navadno v veliki zadregi pri volitvah. Spisavanje, razdeljevanje legitimacij po občinah, dostavljanje volilnih listin posameznikom, reklamacije itd. vse to je težaven posel, ki ga eden sam težko zmore. Jeretu so pomagali prostovoljno domači možje.

Ljudje so prihajali dan pred volitvami in na dan volitev v županovo hišo; nekateri so šele tu dobivali listine, nekateri so prinesli svoje glasovnice s prošnjo naj se jim napišejo kandidati ali dajo druge glasovnice itd. kar je kdo zahteval se mu je ustreglo. Kaplan pa si je v svoji ovadbi zmisli, da je Jeret dajal kar tako brez naročila samolastno popisane glasovnice z naprednimi kandidati volilcem in to celo proti njihovi volji, češ, da drugih nimam.

Vse to pa se je izkazalo po zasliševanju mnogobrojnih od obtoženca predlaganih prič kot neresnično. Od vseh inkriminiranih slučajev sta končno le dva še ostala, ki naj bi Jeretovo krivdo dokazala. Glede enega pa so prič potrdile, da je dotični volilci sam naročil opetovano Jeretu in ga še dan pred volitvami in na dan volitev prosil, naj mu glasovnico izpolni z naprednimi kandidati. Mož pravi končno, da je sedaj že pozabil na to, oziroma da je bil pijan takrat, ko je Jereta zato prosil — kar so pa druge prič zanikale. Znidaršič Janez, kaplanov podrepanik, pa je vsrjal pri svoji trditvi, da mu je Jeret izročil za njega in za očeta glasovnice popisane z naprednimi kandidati.

Dognalo se je, da je Znidaršič sovražnik Jeretov, da mu je preje grozil, da mu bo že „še pokazal“, da ga je Jese ravno radi njegovega nespodobnega obnašanja moral pred okrajno sodišče na odgovor pozvati, kjer je moral Znidaršič globo plačati, dalje da bi bil Znidaršič sam rad postal župan ali vsaj občinski odbornik, kar se mu pa ni posrečilo; končno so druge prič — za katere seveda Znidaršič pred obravnavo ni vedel — Znidaršiču v brk povedale, da so na lastne oči videle, ko je Jeret Znidaršiču, pred katerim je imel vzroka dovolj postopati z vso opreznostjo, izročil povsem čiste in neizpolnjene glasovnice. Znidaršič je debelo gledal in osramočeno stopil v ozadje potem ko je preje poskušal igrati vlogo državnega pravdnika in začel Jesetu očitati druge okolščine. Pripomnimo še, da je pri prvi obravnavi jedna priča izpovedala, da ji je Znidaršičev oče dejal pred zaslišanjem naj tako priča, kakor so kaplan zapisali (v ovadbi).

Sodni dvor je po govorih državnega pravdnika in zagovornika Jeretovega dr. Frana Novaka izrekel razsodbo, da se Jeret popolnoma oprosti od vseh točk obtožbe. Navzlic neprilikam, ki so se pri volitvah dogajale, ni nobenega dokaza za to, da bi Jeret zagrešil v obtožbi navedene dejanja, iz položaja, kakor so ga naslikale prič, se je sodni dvor povsem uveril o nekrivdi Jeretovi. Glede Znidaršičevega slučaja posebej — pa ne glede na druge dokaze — ne gre Znidaršiču zadostna vera. Jeret je s to razsodbo dobil popolno zadoščenje — kaplan pa lahko nadalje uči: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.

Gospodarstvo.

— Prihodnji semenj za kože in kožuhojino bo dne 5. in 6. maja v protorih javnega skladišča spedijske in komisijske družbe »Balkan« na Dunajski cesti št. 33. Vse zadevne informacije bode interesentom podala gori imenovana tvrdka.

Naprednjaki,

spominjajte se pri vsaki priliki „Narodnega sklada“ in nabirajte prispevke zanj!

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 22. aprila 1912.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	10-02
Pšenica za maj 1912	za 50 kg	11-91
Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11-22
Rž za april 1912	za 50 kg	10-—
Oves za april 1912	za 50 kg	10-08
Oves za oktober 1912	za 50 kg	8-90
Koruza za maj 1912	za 50 kg	9-40
Koruza za julij 1912	za 50 kg	9-30

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-76 mm

aprila	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	2. pop.	738-4	13-1	sr. jvzh.	sk. oblak.
9. zv.	739-2	9-4	sl. jvzh.	oblakno.	
21.	7. zj.	739-0	7-3	—	—
22.	2. pop.	739-0	12-8	sr. svzh.	del. jasno
9. zv.	739-0	9-0	sl. svzh.	del. jasno	
7. zj.	739-7	8-9	m. vsvzh.	—	—

Srednja predvečernja temperatura 9-7°, norm. 10-5° in večerajšna 9-7°, norm. 10-7°, Padavina v 24 urah 0-7 mm in 0-0 mm

Potrta globoke žalosti javlja pretužno vest, da nama je kruta usoda vzela še drugo, iskreno ljubljeno hčerko

VERICO

ki je danes zjutraj ob 1. uri, po kratki, mukepolni bolezni v nežni starosti 2 in pol let preminula. Pogreb bo v torek ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališče k sv. Križu.

Ljubljana, 22. aprila 1912.

Matko in Pavla Arko.

I. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je usodna nesreča ugrabila nenadoma našo ljubljeno edino hčerko, oziroma sestro

MARIJO KERŠIČ

v mladi dobi 14 let. Pogreb ljubljene, na tako tragičen način odvzete hčerke bo v torek, 23. t. m. ob 1/2, 5 uri popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški na pokopališče v Dravljah.

Spodnja Šiška, 21. aprila 1912.

1480

Antonija vdova Keršič,

mati.

Ivan, Peter, Karl, Tonček,

bratje.

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

RAZGLAS.

IV. redni občni zbor

Kreditnega društva Mestne hranilnice ljubljanske

ki se vrši

dne 26. aprila 1912 ob 4. uri popoldne

v hranilnični posvetovalnici (Prešernova ulica, h. št. 3 I. nadstr.)

s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Čitanje zapisnika o III. rednem občnem zboru. 1477
- 2.) Odborovo poročilo o društvenem delovanju v letu 1911.
- 3.) Poročilo računsko-pregledovalne komisije o računskem zaključku za tretje poslovno dobo.
- 4.) Prememba pravil.
- 5.) Določitev števila odbornikov in njih namestnikov ter volitev teh upravnih organov.
- 6.) Volitev članov računsko-pregledovalne komisije in njih namestnika.
- 7.) Raznoterosti.

Fran Ksaver Stare
predsednik.

Mesto drugega obvestila.

Potrjim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš od vseh ljubljanih soprog, brat, oče, stari oče in tast, gospod

1484

Franc Čolešnik

danes po dolgi in mučni bolezni previden s svetotajstvi za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga rajnika se vrši v torek, dne 23. t. m. iz hiše žalosti Karlovska cesta št. 7, na pokopališče k sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v trnovski cerkvi.

Priporočamo ga v prijazen spomin in molitev!

V Ljubljani, 21. aprila 1912

Žalujejo ostali.

Udobno stanovanje

obstoječe iz 4 sob s pritliklinami

odda se v visokem parterju vile na Erjavčevi t. 24

s majniškim terminom.

Natančneje se poizve ravnotam. 1471

Prostori za trgovino v Idriji

se takoj ali pozneje dajo v najem.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 273

V najem se odda s 1 majem

udobno stanovanje

s 4 sobami, kuhinjo in pritliklinami nalepem kraju ter z velikim vrtom. V Rožni dolini, I. vrsta št. 153. 1480

Proda se pod Rožnikom

vila št. 264 773

za 13.000 K. — Več ravnotam.

Trgovci, pozor!

Radi bolezni se prodaja nad 10 let dobro vpečljano trgovino z mešanin blagom in žganjem, ležeča na jako prometni cesti v Ljubljani. Nastop takoj Kje, pove uprav. »Slovenskega Naroda«. 1414

Iščem na Kranjskem dobro vpečljane mladega zastopnika

za Ljubljano, za razpečavo

»Cvekovega brinovca«

» Fran Cvek, Kamnik. »

Oddajo se s 1. majem

v novo zidani hiši na Dunajski cesti št. 63

1 stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, verando in vsemi pritliklinami;

1 stanovanje

s 2 sobami, kuhinjo, verando in vsemi pritliklinami; v obeh stanovanjih je električna razsvetljava, k vsakemu stanovanju spada tudi velik kos vrta za zelenjavo.

Istotam se prodaja krasen, nov trikolesni

voz za bolnika

s pnevmatičnimi obroči. Bolnik se lahko vozi sam in sicer s pregibanjem rok in nog, ali pa tudi samo s pregibanjem rok.

Natančneje se poizve pri g. 1343

Adeli Sattler, kantinerki v artiljerijski vojašnici.

A I 965/11-20

OKLIC.

V zapuščinski zadevi po dne 3. decembra 1911 umrlemu Francetu Pavliču župniku v Ljubljani se bodo

na javni dražbi dne 24. aprila 1912 ob 9 dopoldne prodala

v Ljubljani, sv. Petra cesta hišna šte. 78

razno perilo, 1 kovčeg, duhovne knjige, 1 zlata verižica, srebrne vilice in žlice.

C. kr. okraj. sodišče Ljubljana,

odd. V., dne 12. aprila 1912.

Št. 9103.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov

1) na Brdu pri Kamniku s sedežem v Lukovici, 2) v Gerkljah pri Kranju, 3) v Fari s sedežem na Petrinji v Kočevskem okraju, 4) na Grosupljem v Ljubljanskem okraju, 5) v Idriji, 6) v Logatcu s sedežem v Planini, 7) na Raki v Krškem okraju.

S temi službami je združena za kraje pod 1, 2, 5, 6 in 7 letna plača 1400 K, za kraja pod 3 in 4 pa 1600 K, potem za vse kraje letna aktivitetna doklada 200 K in dve starostni dokladi (petletnici) po 100 K.

Zdravnik v Fari dobiva od ondotnega zdravstvenega okrožja tudi 2000 K pavšala za uradna pota v Osilnico in Banjaloko, zdravnik v Logatcu (Planini) 500 K prispevka k plači, od občine Planine, zdravnik na Brdu 400 K priboljška in 500 K pavšala za vožnje k bolnikom od okrožja, zdravnik v Idriji 600 K priboljška, 400 K za opravila v tamkajšnji okrožni bolnici in 480 K za uradna pota v Žire od okrožja. Zdravnik na Raki ima po nekem volilu naturalno stanovanje z vrtom in vinogradom za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raki.

Prosilci razpisane službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane

deželnemu odboru do 20. maja t. l.

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, telesni sposobnosti, pravosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

» Deželni odbor kranjski »

v Ljubljani, dne 18. aprila 1912.

Notarskega kandidata sprejme

1470

notar župovnik v Ljubljani.

Gospodična

ki je dovršila trgovski tečaj s hvalnim uspehom, vešča slov. in nemškega jezika, želi službe v odvetniški ali notarski pisarni eventuelno tudi kot kontoristinja, najraje na deželi — Ponudbe pod šifro »Absolventka« na upravništvo »Slov. Naroda«. 1434

Trgovski vajenec

Deček z dežele, s par razredi srednje šole,

želi vstopiti za vajenca v kako trgovino. Kdo, se izve v upravništvu »Slov. Naroda«. 1433

Iščejo se za v Zagreb 1442

krojaški pomočniki

za veliko in malo delo. Vprašanja na: „Savez hrvatskih obrtnika“, Zagreb, Mesnička ul. 7.

Stalni

krajevni agenti

zmogni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih: srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod: „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Iščem spretnega 1441

kovinskega strugarja

(Eisendreher)

veščega vseh boljših del v strojni za dobro plačo in stalno službo. — Nastop takoj.

Tovarna orodja in vint, Borovlje, Koroško.

Stara trgovina.

V kraju s preko 3500 duš, že nad 30 let obstoječa, z vsakovrstnim blagom kakor tudi: trafiklo, 80.000 letnega prometa, »

» se odda resnim kupcem »

pod zelo ugodnimi pogoji. Reflektanti morajo biti samci, delavni, najraje z dežele in ki razumejo mešano stroko. — Ponudbe naj se pošljejo pod šifro „trgovca z dežele 100“ na uprav. »Slov. Naroda.« Ozira se samo na resne ponudnike! 1366

A I 965/11-20

1482

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & CERKMAN.

Ljubljana,
Štirarjeva ulica 4.

&

Vojvod. zavod.

Stanovanje

s 3 sobami ter pritoklnami 1413
išče obitelj (dve osebi)
s 1. julijem 1912 v Spodnji Siški
ali v predmestju ljubljanskem. Ponudbe
upravi »Slov. Nar.« do 10. majnika 1912.

Najfinejše rokavice
pravi francoski parfumi
in vsi v to stroko spadajoči
predmeti v najfinjši kakovosti.

667 Za obila naročila se priporoča
OTILJA BRACKO
Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Matihanovi hiši.

Naročajte „Novi jubilejski cenik“ 1887—1912 s koledarjem!

Največja in najbogatejša to-
varniška zaloge preciznih

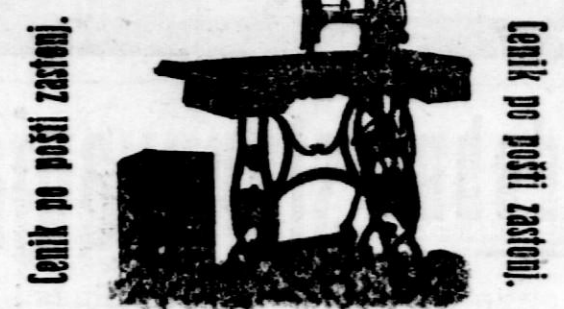

:: ur, ::
briljantov,
zlatnine,
srebrnine,
Lastna tovarna
v Švic.

Konkurenčne ure po K 3'50, 4, in 5.

Najboljši šivalni stroji.

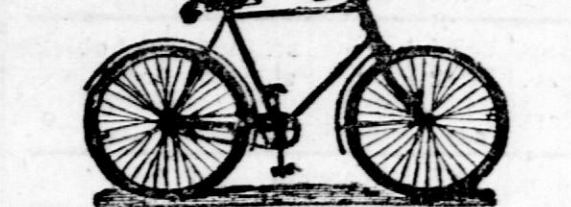
Pouk v vezenju brezplačno.

Koristni, lepi kroji za obleke gratis
:: pri nakupu šivalnega stroja. ::

Edino zastopstvo za celo Kranjsko

„PUCH“ koles.

Fino kolo K 90, linejske K 110,
svetilnika K 5, prosti tek K 20.
Vse kolesarske potrebščine
:: po najnižjih cenah. ::
Novi cenik in lepi plakati gratis po pošti.

Vljudo vam na ogled in obisk vsakega, ker mi zaradi cene in kvalitete nihče ne more konkurirati

FR. ČUDEN, LJUBLJANA, samo nasproti frančiškanskega samostana, urar, trgovec
:: in posestnik, delničar družbe Union-Horlogere. ::

Proda ali v najem se da

trgovina in posestvo

v sredini mesta na severnem Goriškem.
Natančnejše pogoje se izve pri lastniku
Tomo Štruklju, trgov. v Cerknem
na Goriškem. 1451

POZOR! POZOR!

Naznanjam cenj. damam tu in na
deželi, da prodajam do 8. maja vse
blago, nahajajoče se v moji trgovini
in sicer

slamnike, otroške kapice, športne kape
kakor tudi vse potrebščine za modistke
zaradi preselitve po globoko znižani ceni.

Opozorjam obenem cenj. dame, da
bodem moj salon znatno povečala in
se bode nahajal od 8. maja nadalje na
Starem trgu šte. 21.

842 Minka Horvat, modistinja.

Gospod Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Na priporočilo g. Medica naročil sem bil za poskušno 1 zavoj Vašega
„Sladin čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mo-
jemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim
„Sladnim čajem“ (znanka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi
sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas vljudno prosim, pošljite mi po
četrti pošiljavi takoj še 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem
vsakemu najtopleje priporočal. Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec mlj., lesni trgovec,

Skofljica, 10. II. 1912.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga redila sredstva 1—3 K, velja „Sladin“
ali dr. pl. Trnkoczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 v tudi pri trgovcu.
Na tisoče ljudi ga zavživa z najboljšim uspehom. Glavne zaloge v Ljubljani lekarna
Trnkoczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: VIII, Josefstädter-
strasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstr. 109; v Gradcu: Sackstr. 3.
Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tovarna. — Preizkušeno
lekarnarsko blago. — Drogijsko cenj. — Mastila za živinorejce. — Tel. 190.

A. v. III./11.

1461

Razglas javne dražbe.

V zapušinski reči po, dne 10. novembra 1911 na Dobravi hišna št. 19.,
zamlrem

Gregorju Selanu

vršila se bode na prošnjo dedičev javna prostovoljna dražba v zapuščino spa-
dajočih nepremičnin: hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in raznih
borštov

dne 24. in 25. aprila 1912

na Dobravi na licu mesta od 9. ure dopoldne naprej.
Navedeno posestvo izklicalo se bode po cenilni vrednosti in po posa-
meznih parcelah, in boršti tudi po posameznih delih in koncem dražbe izkli-
calo se bode tudi celo posestvo skupaj.

Kupci morajo deseti del izklicne cene kot vadij takoj v roke sodnega
komisarja pred dražbo založiti.

Dražbeni pogoji so v pisarni c. kr. notarja Ivana Plantan-a v Ljubljani,
Cigaletova ulica št. 7 na vpogled.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1912.

Ivan Plantan

c. kr. notar kot sodni komisar.

Za poletno sezuo

priporoča

„Angleško skiadšče obiek“

:: O. Bernatovič ::

Ljubljana — Mestni trg šte. 5 — Ljubljana

svojo velikansko izbiro kostumov, lah-
kih plaščev iz blaga, prašnih plaščev
iz listra ter sulnatih plaščev za dame
vseh najnovejših barv. Najmodernejše

:: obleke, klobuke in slamnike ::
za gospode in dečke po priznani nizkih in solidnih cenah.

Kavarna
vso noč
odprta

LEON
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Sanatorij „Mirni dom“.

Zdravilišče za živčne in notranje
bolezni, rekonvalescente. Indi-
viduelno zdravljenje. Zmerne
cene. Celo leto odprto. Ceniki.

Dr. Fran Ceh

pošta Gornja Kungota pri Mariboru.

Zeleznoto kina-vino

lekarnarja
PICCOLIJA
v LJUBLJANI, Dunajska cesta,
obsega navedeno množino
železa v nasprotju z dru-
gimi železnatimi kina-vini,
ki obsegajo samo toliko
železa kakor navadna na-
mizna vina in nimajo torej
nobene zdravilne vrednosti.
To dokazuje več kemijskih
analiz in tudi ona, ki se je
izvršila po odredbi c. kr.
ministrstva notranjih zadev.
Zeleznoto vino lekarnarja
Piccolija jači slabokrvne,
nervozne, vsled bolezni osla-
bele osebe, slabe in bolezo
izgledajoče otroke.
Steklenica s 1, 2 K, 3
steklenice K 6-60. Voznina
in zavojnina prosta.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče
potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov
2798 v Ljubljani,

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila s obratno pošto
Zahtevajte cenike!

Št. 2547/V. u.

Razglas

o klasifikaciji konj l. 1912

I. Klasifikacija konj in tovarne živine, vrši se letos po razpisu c. kr.
deželne vlade z dne 16. marca 1912, šte. 6937, za mesto Ljubljano dne 23.
24. in 25. maja in sicer na konjskem sejmišču poleg mestne klavnice po na-
stopnem redu:

Dne 23. maja t. l. a) ob 9. dep. za II. okraj (št. Jakobski del)

b) ob 10. dopoldne za III. okraj (dvorni del)

Dne 24. maja t. l. ob 9. dopoldne za IV. okraj (kolodvorski del)

Dne 25. maja t. l. a) ob 9. dopoldne za I. okraj (šolski del)

b) ob 10. dopoldne za V. okraj (predkraj)

Gradeškega vasa, Dolenjska cesta, Hauptmanca, Illova, Karolinska zemlja, Črna
vas); — c) ob 10. dopoldne za Vodmat; — d) ob pol 11. dopoldne za

vse one konje, ki so bili dne 23. in 24. maja zadržani.

Tega reda se je strogo držati.

II. Dohod k klasifikacijskem prostoru je od Gruberjevega kanala.

III. V obližju tega prostora ni dovoljeno voz puščati.

IV. Ako bi kakega konja ne bilo mogoče v določenem času pripeljati k ogledu,
je vzrok naznaniti pravočasno mestnemu magistratu (vojaškemu uradu) ali
pa komisiji. Za konje, ki so oproščeni od klasifikacije in za žrebeta, ki
letos ne dopolnijo četrtega leta, prinese bo s seboj v smislu § 7. mini-
sterske naredbe z dne 18. marca 1891, št. 35 dr. zak. izpričevalo obsega-
joče razloge oprostitve. To napravita dva posestnika konj, kojih konji se
predstavijo.

V. Lastniki konj se opozarjajo, da je vse izpremene, ki se dogode v času med
naznanitvijo in pa med klasifikacijo konj, to je od 10. maja do vstetega
25. maja naznaniti mestnemu magistratu.

VI. Lastniki konj, ki opuste predstavo svojih konj in se ne morejo dovolj
opravičiti, se kaznujejo v smislu ministerske naredbe z dne 30. septembra
1857, dr. zak. št. 198, z globo do 200 K ali z zaporom do 20. dni; poleg
tega pa morajo plačati vse stroške poznejše klasifikacije.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 1. aprila 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Delo solidno.

Nizke cene.

J. Šenica & P. Bizjak

Ljubljana

Dunajska

:: cesta ::

(Za Bežigradom 6).

**Stavbno, portalno in pohištveno
mizarstvo.**

Vljudo naznanjava slavn.
občinstvu, da sva otvorila
novo in moderno delavnico
opremljeno z najboljšimi
stroji, ter se priporoča
za prijazna naročila.